

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת ויקהל - פקודי תשפ"א

צו באקומען די און אנדערע ספרים און קונטרסים:

היכל הקודש וויליאמסבורג

Heichal Hakodesh
Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית ברסלב

ליבערטי
Heichal Hakodesh
Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh
Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

היכל הקודש בארא פארק

Heichal Hakodesh
Boro Park
1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

www.BreslevCenter.com

צו הערן די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

חיזוק פאר די

אידישע שטוב

212-444-9169

קול

ברסלב

212-444-9191

חיזוק יומי

צו באקומען די חיזוק יומי

טעלעפאון מעסידזשינג

347-630-2876

אימעיל

chizikyomi@gmail.com

1 [ואליבא דרבי יהודה — דאמר: מאור ואחר כך בשמש. משום דבוס של כרכה מעון
 2 שיעור — אבל אי איה ביה טפי מכשיעור טעמו לא פגמו. קפיד — לקדוש והבדלה
 3 וברכת המזון, אבל אב לא לשנות מוסט פגום, מנרץ עליו ברכת הין, לקדשו —
 4 ממטע: משעה שנתקדש היום, אין לי אלא ביום — לקמן פריך: אדרבה עיקר קדושת
 5 בלילה הוא, וביבסותו הוא קדושתו, קדושתא
 6 רבא — ברא בר נתפג, והאיכא קרי ליה קדושתא
 7 רבה דאבולחו קדושת אמירי לה. ואידי כיה —
 8 האריך בו עד רביעי בשבת — אבל מרביעי
 9 ולהלן — גבי שבת הבא מתחשב. לענין ניסין —
 10 אמר להו: דרי זה ניטר על מנת שתתנו לי
 11 מתנים: חו אחר השבת, או שאמר: קודם השבת
 12 תתנו לי, אבל אל על האור — אם לא בירך
 13 ברא מאורי האש במוצאי שבת — שוב אינו
 14 מנרץ.

רשב"ם

1 ושבע מינה אפרים שתי קדושות על בוס אחד
 2 — היבא דלית ליה אלא בוס אחד כי הכא
 3 אף על גב דאמר לעיל (קכב.) אין אומרם
 4 שתי קדושות על בוס אחד, היבא לית ליה
 5 שאני. כדמורכרען וכו', ושפעת מינה ביה
 6 שטאי היא ואליבא דרבי יהודה — דאמר לעיל:
 7 מאור ואחר כך בשמים, ואילו לית הלל
 8 ברישא בשמים, ואחר כך מאור, הוא ליכא
 9 למיזר, ובי מאור ואליבא דבית הלל, דאמר:
 10 לעיל: ובית הלל אומרם: כי בשמשות מוזן
 11 הבהלה. ועני רבא: זו דרבי רבי מאיר הוא.
 12 דהכי נמי פרסנין בברכות פריך: אילו בריבין
 13 (בבא), ומשני: לא סלקא דעתך מדהקני
 14 ומשילשן לאורא מזון, מאן שמעת ליה דאית
 15 ליה האי ברישא למזון ברישא — רבי יודנה?
 16 בדאמר לעיל: רבי יהודה אומר לא תחלץ
 17 בית שטאי ביום הלל על התון שבתחלה ועל
 18 הבהלה בסוף יום, כי אלמנא רבי יהודה הוא
 19 ואליבא דבית שטאי. ואילו לרבי מאיר מו
 20 נתן לו מן משילשן לאורא המזון? לרבייה
 21 מאור ברישא בין לבית שטאי בין לבית הלל.
 22 ולא מוזן. בדאמר לעיל: זו דרבי רבי מאיר.
 23 משום דבוס של כרכה צריך שיעור — אבל אי
 24 דאמר טפי מכשיעור טעמו — לא פגמו. קפיד
 25 אבסא פגיסא — לקדוש והבהלה ולברכת
 26 המזון ולכל ברכות שתקני לסדרן על הין,
 27 שלא יכיר על בוס פגום, אבל אם רוצה
 28 לשנותו יין, צריך לברך: בירא פרי הגפן,
 29 שאסור ליהנות מן העולם הזה בלא ברכה ומיהו אין לו אלא יין פגום מקדש
 30 עליו, דקפיד: לתכלהו משבע, אפילו אביחא — חבית טענת. אבל אם תבית
 31 של על גורלה — אין להקפיד, וכן פירשנו. וכן רבנן "זכור את יום השבת לקדשו"
 32 וזכורו על חין אין אלא ביום בלילה מנין? תלמוד לומר: "זכור את יום השבת",
 33 בלילה מנין? אדרבא, עיקר קדושת בליליא הוא וכי קדוש יומא בעינא לקדושת
 34 ותו, בלילה מנין? תלמוד לומר: "זכור את יום השבת" נתן מהדר איללה ונסיב לה
 35 קרא לימנא: אין לי אלא קאמר: "זכור את יום השבת לקדשו" וזכורו על חין בבבסות אין
 36 לי אלא בלילה בו, לקדשו — משמע שבעה שנתקדש היום, אין לי אלא ביום —
 37 ולקמן פריך: אדרבה, עיקר קדושת בליליא הוא קדושתו. דהי שאמר בו — אף על
 38 גב דאין לפרש עליו השגתי בביראתו בזמן על אלא על ידי שני מוסטין אותה
 39 למפיע — אפילו חבי לא שיק למימר חסור מחסרה, שדרי אין חסר מננה כלום אלא ששניה למפיע דבמוקם שדיה לו לומר: "אין לי אלא בלילה, ביום מנין? טעה התנא
 40 בשמיעו, וטעה: "אין לי אלא ביום, בלילה תלך לא שיק למימר חסור מחסרה, ביום פאי ככר — דאי אמרת קדוש מירשא, שבת ויום טוב אין בהן קדושה על
 41 הבוס, אמר רבי יהודה "ברא פרי הגפן" — אתאי כסא דרומאי ורביעי ומשתי, משום כבוד שבת למרת דהל, שדואו עתה, שבת ויום טוב, אמרם שדרי אלא על חין,
 42 וזכי מפרש בשאלותו דרב אחאי בפרשת "וישמעו יתרו" — בירא פרי הגפן, וקרי ליה קדושתא רבא דאבולחו קדושת קאמר ליה, ואידי כיה — האריך בו לדעת אם
 43 יסירבו אחזי מהם לשנות, ובכין רבא בירא פרי הגפן רגילין למזר ותו לא, שם אלא כן, היה אומר לו לקדשו קדושת גדול של לילה כמנהגו, עד רביעי בשבת — ולא על ככלל
 44 אבל מרביעי ואילך, אין לי אלא ביום כדמתחשב. לענין ניסין — אם אמר להו דרי זה ניטר על מנת שתתנו לי מאתיים או ארבע השבת, או: "על מנת שתתנו לי קודם השבת" אבל לא
 45 על האור — אין שבת על דהי "ברא האש" במוצאי שבת שוב אינו מנרץ, כך בראשיתו אי טעם דרבי כריתאי במוקם שנתנו: "אין לי אלא ביום" אין במרכיביו בו אלא בלילה ומוציא
 46 שבת והואיל ותחלת ברייתו הוא.

קמא (שטיינליץ) **תוספות**

1 **ושבע** מינה אמר שתי קדושות על בוס אחד — ובשאן לו בדאמר לעיל (קכב.),
 2 **משום** דבוס של כרכה צריך שיעור — רב אשי לא פליג: אמוראי דבסמוך,
 3 ואית ליה שפיר טעמו פגמו, אלא מרוא ליכא למישע מינה קאמר.
 4 **קפיד** אבסא פגיסא — פירש רבנו שמואל בו דאמר: דקפיד לתכלהו מנין, ואם אין
 5 אלא פגום — יקדוש עליו, ויתבה: אם אין
 6 התינו לאבול קודם הבהלה משום קפידא
 7 דפגמיה מיהו, ראו רבינו שמואל בו מאיר לטמון
 8 בשעת הלכות הדחק.

9 **וזכרה** על חין — חזירה כתיב על חין:
 10 "זכור לנך למזון (תושע' דהי) "נזכירה"
 11 ודריך מייך (שיר א') והאי זכיה חינו קדושת
 12 ד"ויכלול" לא מעניו על הבוס אלא בתפלה
 13 בדאמר בשבת (ק"ט), והכי נחלק על הבוס אלא
 14 ולהוציא בניו ובני בתו, ומה שרש"י לומר ויכלול
 15 אחר התפלה בקול רם — היינו משום יום טוב
 16 שהל' להיות בשבת שמתפללין: "אמנה ביראנו"
 17 ואין אומר: "ויכלול" בתפלה, ותקנו בני לומר בכל
 18 שבתות של חולק בין שבת לשבת, וריאה
 19 קדושת על חין אסתמחא היא, והא דאמר בימי
 20 שיעור (ברכות כ"ב.) נשים חיבות לקדוש היום
 21 דבר גרוה — היינו ודאק קדושה היום, אבל על
 22 ודין אלא היא אלא מדרבנן כדמשמע בריש נזיר
 23 (ג"כ.) דקאמר: "מיין ושבי יורא לאסור יין מזה"
 24 כיב דהשתו, ופריך מאי נזיר ודאק — והברכה —
 25 מושבע ועומד מדר סיני הוא, דאינטיריך קרא
 26 למיסי: "כי הא דאמר רבי אבהו: שבעה אשאה
 27 וזוה וזמר דריני נזיר — אינטיריך קרא דנדרות
 28 חל עליו אף על פי שמושבע ועומד הוא, ועוד:
 29 מעניו למימר לקדושה על חין דבר גרוה, אבל את
 30 דאמר המנרץ צריך שיעטנו וזוה מדרבנן,
 31 הוה נזיר ושהי — ואם האמר: דבפיק שלישה
 32 אשכילי (ברכות מ"א.) מטימין "אין המוסבין
 33 רשאין לטעום עד שיעטנו המנרץ" רש לומר:
 34 דהיינו ודאק ביהמוציא: שיערן קדושתא בדאמתיין
 35 בפיק: "דאדורו בית דין" (ראש השנה כ"ט.), אל
 36 פירוס אתי פריחה לאורחין אלא אם כן אוכל
 37 עמקו, ולכך צריך לזמנו עד שיעטנו המנרץ.
 38 אבל קדושת שאין חובה לשנות המנרץ — אין
 39 צריך לזמנו, ומיהו בירושלמי דברכות, אמר ר'
 40 אבא בשם ר' אלעזר: אסורין לטעום עד שיעטנו
 41 המנרץ, ר' יודישע כן לוי אומר: שותין אף על פי
 42 שלא שתה, ולא פליגי: מה דאמר ר' אבהו —
 43 כשהיו בלון וקוקין לבוס אחו, מה דאמר ר' יודישע
 44 כשיש לכל אחד בידו, ומשמע נמי: אם ידע
 45 כוסו בידו, אפילו שם מוסט ברכה למוסות אחרים — אין להם לזמנו המנרץ.
 46 אבל כשיש לכל אחד כוס — אין צריך להמתין ולכך הוה נזיר ושהי, ומכאן יש להוכיח שאין
 47 צריך לשפוך מוסט של ברכה בשבת, ומיהו יבאר דפנימי — צריך לשפוך מוסט לשאר
 48 כוסות כדי שישתו כולם מוסט פגום, אף על גב דרשונה לא מענבא, בדאמתיין בפיק
 49 "כל מעשיכן" (עירובין ג"כ.), וגם בדמוציא: יש להוכיח מירושלמי, אם יש לכל אחד כוסו
 50 — אין צריך להמתין ואוכל כל אחד משלו, והא דאמר: טול ברוך (ברכות מ"א.) ואמרינן מ'
 51 (שם מ"א): אבל הנית בתוע כדי שיבענו בעין יפה, דמשמע שאין אוכלין אלא מה שמחלק
 52 להם — מירי בשאין כבר לפני כל אחד, אי נמי: בשבת, ובשן אכלן להם לזמנו משהו דאו
 53 צריכין לאכול במציעתו.

הגותל

1 הגותל
 2 הגותל
 3 הגותל
 4 הגותל
 5 הגותל
 6 הגותל
 7 הגותל
 8 הגותל
 9 הגותל
 10 הגותל
 11 הגותל
 12 הגותל
 13 הגותל
 14 הגותל
 15 הגותל
 16 הגותל
 17 הגותל
 18 הגותל
 19 הגותל
 20 הגותל
 21 הגותל
 22 הגותל
 23 הגותל
 24 הגותל
 25 הגותל
 26 הגותל
 27 הגותל
 28 הגותל
 29 הגותל
 30 הגותל
 31 הגותל
 32 הגותל
 33 הגותל
 34 הגותל
 35 הגותל
 36 הגותל
 37 הגותל
 38 הגותל
 39 הגותל
 40 הגותל
 41 הגותל
 42 הגותל
 43 הגותל
 44 הגותל
 45 הגותל
 46 הגותל

1 **כסחיים. פרק עשירי – ערבי פסחים דף קז עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינולץ)**

2 **קמחה**

3 **תוספת**

4 כל השבת – כדאמרון לעיל דף יום רביעי. פירושא – שבר שטרשים בלשון לעו
5 בדייש. והאיני – שבר תאנים. ואמני – שבר תותים. שיבא – שבר תמרים. בר
6 תליסר בני – שנתנו עיר על התמרים ואחר שבונו נתן על תמרים אחרים. וכן הביא
7 המורה דף שלשה עשר פעמים. פירוש ופסחים – מצרעין. ובשעת שתייה מפסיקין הן,
8 כלומר טובים הן וראוי לומר לעיל קידוש

9 הדברלה אדור ברכים – נדר שאין לו הפרה. מי
10 וזוין – מי משרת הפשתן. שרי לה אבא – מי
11 הדבר לעשות שבר ולהשתבר בו מערב. לכן
12 הוא יפה בענין ומקדש אתה עליו. כוס של
13 ברכה – ברכת המזון. מפסקת יין בכל שהוא –
14 אותה טעימה שאמרה המנבר צריך שיטעם –
15 בכל שהוא. מנחה גדולה – (משבע) שעות
16 ומחצה ולמעלה וכן הקרבת תמיד שאתה בא
17 להקדימה. ושמיא פסח – שפאט ישב בסעודה
18 ונמנע ויפסע מעשות פסח.

1 **אמר** רבא הילכתא טעם מקדש – וכן הלכה. **אמימר** מנחי לה בו – כסוף מילתה
2 גרסינן. מבדיל והולך כל היום כולו. דאי אבו – היינו לישנא קמא. הלכה בלישנא קמא
3 ומבדיל עד רביעי בשבת. כדאמר רבי חיאי לעיל. ובתשעה באב שנת לדיחות במוצאי שבת.
4 נמי גרילין להבדיל אדור הנהנית. וכן מסדר דרב עמרם.

5 **ושמעו** וכן מבדיל כל השבת כולה – לא
6 שבעתע מינה אלא כל היום. אלא נקט
7 הכי משום דרלכה. כן

8 **אדור** ברכים בו – דקטבר דברכיבס. אין לו
9 הפרה. ואין הלכה כן. אלא דוקא על
10 דעת רביס אין לו הפרה. ובמקום אדור מפורש

11 (גיטין לו.א). **אם** טעם מלא לזמנא יבא –
12 ובתפוס בימא (פ.א). כל שאילו נסתלק לעד
13 אחו ריאה מכלל לזמני. הוי פחות מרביעי. וכן
14 כדאמרינן להם. אבל מלא לזמני – דאמרינן להם
15 דהוי יותר מרביעי. ונראה שהוא רוב רביעי.
16 דאמרינן לקטן. והוא דשהת רובא ובסא. ודוקא
17 לאדם כינוי אבל לעוד כל הבשן בני טפי
18 כדאמרינן להם.

19 **סמוך** למנחה – תשנה. אמאי קרי לה מנחה
20 דאי משום דמנחה היתה קריבה בין
21 הערבים – הלוא גזו בשודר קריבה מנחת היתרון

22 ומנחת תמיד ויש לומר. בעודי שי שם אחר תפלת
23 שחרית. תעה. דאמרינן פקוד פקוד דברכות (וב.ו)
24 היה ודור בתפלת מנחה שפך אליהו לא נענה אלא
25 בתפלת מנחה. ושמא. בשעת הקרבת מנחה נענה.
26 ולכן קרי לה תפלת מנחה שאו ודה שעת רסון.
27 ואיתי

1 **אמר** רבא הילכתא טעם מקדש – וכן הלכה. **אמימר** מנחי לה בו – כסוף מילתה
2 גרסינן. מבדיל והולך כל היום כולו. דאי אבו – היינו לישנא קמא. הלכה בלישנא קמא
3 ומבדיל עד רביעי בשבת. כדאמר רבי חיאי לעיל. ובתשעה באב שנת לדיחות במוצאי שבת.
4 נמי גרילין להבדיל אדור הנהנית. וכן מסדר דרב עמרם.

5 **ושמעו** וכן מבדיל כל השבת כולה – לא
6 שבעתע מינה אלא כל היום. אלא נקט
7 הכי משום דרלכה. כן

8 **אדור** ברכים בו – דקטבר דברכיבס. אין לו
9 הפרה. ואין הלכה כן. אלא דוקא על
10 דעת רביס אין לו הפרה. ובמקום אדור מפורש

11 (גיטין לו.א). **אם** טעם מלא לזמנא יבא –
12 ובתפוס בימא (פ.א). כל שאילו נסתלק לעד
13 אחו ריאה מכלל לזמני. הוי פחות מרביעי. וכן
14 כדאמרינן להם. אבל מלא לזמני – דאמרינן להם
15 דהוי יותר מרביעי. ונראה שהוא רוב רביעי.
16 דאמרינן לקטן. והוא דשהת רובא ובסא. ודוקא
17 לאדם כינוי אבל לעוד כל הבשן בני טפי
18 כדאמרינן להם.

19 **סמוך** למנחה – תשנה. אמאי קרי לה מנחה
20 דאי משום דמנחה היתה קריבה בין
21 הערבים – הלוא גזו בשודר קריבה מנחת היתרון

22 ומנחת תמיד ויש לומר. בעודי שי שם אחר תפלת
23 שחרית. תעה. דאמרינן פקוד פקוד דברכות (וב.ו)
24 היה ודור בתפלת מנחה שפך אליהו לא נענה אלא
25 בתפלת מנחה. ושמא. בשעת הקרבת מנחה נענה.
26 ולכן קרי לה תפלת מנחה שאו ודה שעת רסון.
27 ואיתי

1 **רשבים**

2 כל השבת כולה – כדאמרון לעיל: דף יום
3 רביעי, והכי קיימא לן כרבא דאמר טעם
4 מקדש. ואם שבת ולא קידש – מקדש שבת
5 כל היום כולו, וכן טעם מבדיל, ואם לא למד
6 – מבדיל והולך עד יום רביעי. ובת בוות –
7 מינה שלא אבל וקרא הוא בדניאל. חמי'
8 שריע – אין אחר בעיר האתא כי אם שבר,
9 הלכן מבדיל בו, וכן הלכה. אבל מי לא
10 אקדש חמר מדינה, ואין מבדילין על המים
11 אפילו היבא דליבא שבר ויין. שמעת מינה
12 תלת – שלשת ברכים בסידור הבדלה, ואף על
13 גב דשמעין מינה ומבדילין על חמר מדינה אף
14 על פי שאנו יין לא חשיב, ולא איירא אלא
15 הדבר הבדלה. אי נמי, מלפאת דפשיטה הוא.
16 דכין דאין יין אחר בעיר – טוב לו שיבדיל על
17 השבר משלא יבדיל כולל. מוח לקדישי אשכרא
18 – במקום שאין יין, פירושא – שבר שטרין.
19 **ותאני** – שבר תאנים. **ואמני** – שבעיש שבר
20 מפרי סנה. כגון תותין והללו חשובים יותר
21 מסתם שבר שלתום שהיה על תמרים. אבל
22 **אבדול** מבדילין, א"לויבא דרב. תליסר בני
23 שנתנו המים על התמרים ואחר כך נתנו על
24 תמרים אחרים, וכן הביא אחרים עד שלש
25 עשר פעמים. רמנני נראה שהוא לטון אשכרא
26 מנן ערין בידך (בראשית יד) ומתרגמין יזמסר
27 הוא לטון מסר, כך השיבאי ודה תרסג גזן כן
28 ומשבר התמרים הדישם שלש עשרה פעמים.

1 **אמר** רבא הילכתא טעם מקדש – וכן הלכה. **אמימר** מנחי לה בו – כסוף מילתה
2 גרסינן. מבדיל והולך כל היום כולו. דאי אבו – היינו לישנא קמא. הלכה בלישנא קמא
3 ומבדיל עד רביעי בשבת. כדאמר רבי חיאי לעיל. ובתשעה באב שנת לדיחות במוצאי שבת.
4 נמי גרילין להבדיל אדור הנהנית. וכן מסדר דרב עמרם.

5 **ושמעו** וכן מבדיל כל השבת כולה – לא
6 שבעתע מינה אלא כל היום. אלא נקט
7 הכי משום דרלכה. כן

8 **אדור** ברכים בו – דקטבר דברכיבס. אין לו
9 הפרה. ואין הלכה כן. אלא דוקא על
10 דעת רביס אין לו הפרה. ובמקום אדור מפורש

11 (גיטין לו.א). **אם** טעם מלא לזמנא יבא –
12 ובתפוס בימא (פ.א). כל שאילו נסתלק לעד
13 אחו ריאה מכלל לזמני. הוי פחות מרביעי. וכן
14 כדאמרינן להם. אבל מלא לזמני – דאמרינן להם
15 דהוי יותר מרביעי. ונראה שהוא רוב רביעי.
16 דאמרינן לקטן. והוא דשהת רובא ובסא. ודוקא
17 לאדם כינוי אבל לעוד כל הבשן בני טפי
18 כדאמרינן להם.

19 **סמוך** למנחה – תשנה. אמאי קרי לה מנחה
20 דאי משום דמנחה היתה קריבה בין
21 הערבים – הלוא גזו בשודר קריבה מנחת היתרון

22 ומנחת תמיד ויש לומר. בעודי שי שם אחר תפלת
23 שחרית. תעה. דאמרינן פקוד פקוד דברכות (וב.ו)
24 היה ודור בתפלת מנחה שפך אליהו לא נענה אלא
25 בתפלת מנחה. ושמא. בשעת הקרבת מנחה נענה.
26 ולכן קרי לה תפלת מנחה שאו ודה שעת רסון.
27 ואיתי

פסחים. פרק עשירי – ערבי פסחים דף קח עמוד א – מתוך מהדורת "אברן ישראל – (שטיינזולץ)"
 קבג תוספות

1 בין הבמות הללו – בין היראשון לשני. נימא קא סבר רב ששת סמוך למנחה גדולה תנו,
 2 ומשום פסח – וקסבר רבוי יודוהו בן בתירא אומר כולי יומא זמן שחיטה הוא, ומאי
 3 רב הירוביס? ערב דאתמול. משכילה ערב דאתמול דהיינו משעילה עמוד השחר לערב
 4 דהיראנא. משום הכי מתענה כולי יומא וקא על פי שדה פסח בימיו הואיל ומיתסרא
 5 בכך. לא רב ששת איתסביע – ומגנזו דהה, ואי

6 דהו טעים מצפרא לא מצי למיטעם מנח
 7 לתיאבון ארתחא. עיי – הסיבה על עד
 8 שמאל. מנח צריכה הסיבה – כבני חורין שהוא
 9 זכר לגאולה. מרזי אין צריך הסיבה – שהוא
 10 זכר לעבדות. שמיים – אפרקין קאי.
 11 שמתוך צעארו שחזה לאחוריו שיהי שפיר כובע
 12 הסתם. ואי פי הקנה נפתח ומתקפל למעלה
 13 והקנה פועל למעלה והמאכל נכנס לתוכו
 14 ותנע. הוה וזנין אברייי הדרדי – נשענין על
 15 אחד על רבינו בחיי. בשוליא אמר – הלמדו
 16 של נגר המלמדו אומנתו. ארבע כוסות –
 17 שלשה נבגר שלש סוסות שאנמרו בפסוק זה:
 18 וזכוס פרעה בדידי וגומר, ורביעי כרת המזון.
 שאף

רשב"ם

1 בין הבמות הללו – בין היראשון לשני, בין
 2 השני שלשלי, ומשום דהמרא מנרר גריר ליה
 3 הוא. כדמפרש ואיל. בין שלשי לרביעי לא
 4 ישות – שלשי דברכת המזון, דבין דלא
 5 חישינן עד לחריצי ארבע, לא שרתן ליה.
 6 דנרא כמסויף על גאולה סוסות ובגומות
 7 דישולמי מנצא: למח? כזי שלא ישחבר דתו
 8 לא חזי למיגמר היללא. ופריך דתתו הלא כבר אל
 9 משורר שחיה שחיה שנת דרבה סעודתו ומשנה:
 10 אין שבתך ומזון לא משיב, שלאודי המזון –
 11 משכר. נימא קסבר רב ששת סמוך למנחה
 12 גדולה תנו, וכאמרי פסח – וקסבר לה בשוחט
 13 פסח רכבי יודוהו בן בתירא דאמר כוליה יומא
 14 זמן שחיטה הוא, ומאי רבין הערביס? רכובי
 15 בפסח? בין ערב דהיראנא לערב דאתמול
 16 משכילה ערב דאתמול דהיינו משעילה עמוד
 17 השחר לערב דהיראנא. משום הכי מתענה
 18 כוליה יומא. ואף על פי שלא היה פסח בימיו
 19 הואיל ואיתסר – איתסר. ואי משכר מדי בצפרא
 20 – לא מצי למיכל מנח לתיאבון ארתחא. עיי.
 21 הסיב – הסיבה על עד שמאל. מנח צריכה
 22 הסיבה – כשאוכל מנח על מנח למעלה
 23 היראשון כבני חורין, שהוא זכר לעבדות. שהיא
 24 אין צריך הסיבה – שהוא זכר לעבדות. דהוא
 25 שעתא משלטי בחיות – ובגאולה, שהוא
 26 אומר הגדה. השתא שמענן מינה דארבעה
 27 כוסות צריך הסיבה. מרזי אין צריך הסיבה
 28 פריך – מניו כלפי למעלה ושוכב על אחוריו.
 29 הסיבת ימין לאי שמה הסיבה – שהרי מימנו
 30 הוא צריך הסיבה. שמי יקריים – שמי יקריים קאי.
 31 שמתוך צעארו שחזה לאחוריו שיהי שפיר כובע
 32 סמוכה היא ולא איתסביע מינ? ורבותי פריש: שמי יקריים קנה לושת. דשטת חזי על (דרך) וזנין, וקנה נפתח ומתקפל למעלה. וקנה פושט למעלה. והמאכל נכנס לתוכו ותנע. קאי פירש רבנו שלמה. וקשיא לי אמאי לא
 33 המאכל חזי סכנה שאין אובלין ומשקין נכנסין אליו ארך השטת ולכן נראה בעיני דאיתסביע ימין קאי, דמטבטיה לירידיה. אשה אינה צריכה הסיבה – מפני אמת בעלה ובמפנה לו
 34 ומפרש בשאלות דרב אחאי: לאו רב רביהו דנשי למינא. לא אצל אביו צריך הסיבה – דלא חזי כפוף כל כך. פי בר – רבה. הוה וזנין אברייי הדרדי – כל אחד נשען על רבי
 35 בתרו. כי איתנין לאי בר יוסף – דרבא מילן מקמי דרב יוסף. כמרא ששים – דרכיב (דברים א) אתה ה' אלודך חירא – לרבות תלמידי חכמים (לעיל בבב). הוה מרזי רבו לעמוד
 36 שמים. בשוליא דגרי – תלמדו של נגר ששלמדו אומנתו. שמש שאכל בות מנח – לא נרטיסן באחרונה.

1 **אלא** אי אמרת מסעד סעדי – הוא דאמרין בפרק "ביצה מברכין" (ברכות להג) דמזרא
 2 סעדי ומשמת – מפרש דהם דרובא גריר פורתא סעדי. רבית ששת היה יחיד
 3 בתעניתא – דלא רוקא, אלא שומר עצמו מלאכול. אי נמי. היה מקבל עליו ממש תענית כדי
 4 שיהא רכוב וגומר מלאכול. והבמות נהנו לדתענית ערב פסח, ודקני במסכת סופרים (פרק
 5 כא הלכה ב) שאין מתענית כולל אלא הבמות
 6 בערב הפסח.

7 **נימא** קא סבר רב ששת משום פסח – ואף על
 8 גב דהשתא ליבא פסח – מכל מקום
 9 האיסור שהיה בנזון הבית לא בטל. ואף על גב
 10 דרבי יהודה בן בתירא לא מנכר אלא בדבעב,
 11 אבל בתחלה אסור משום לא תחטע על חמץ
 12 לא תחטע הפסח ודקני חזק ימין. עיי שש שעות.
 13 ולא אשכחן תנא דפליג – מכל מקום כיון
 14 דרדיבד ששה, סבירא ליה לחזימי שלא לאכול
 15 מן הבקר. **מאי** דהוה תהו – שכבר אמרו
 16 גאולה לפני הסעודה. ואף על גב דמנח צריכה
 17 הסיבה, ולא אמר מאי דהוה תהו – שאין מנח
 18 שזוא עיקר סעודה יותר מיק. ועוד, יחזיק
 19 כבר בעניי סוסות דראשונים. ועוד, שכתובה
 20 בתורה ובר לחיותו. שלא תספיק בעיקר לחזקין
 21 עד שנגאלא. ואף על גב דהויא לחם עוני – שיש
 22 לאכולה דרך חירות. וזה שפריך הסיבה במנח –
 23 היינו בשמרכין על אבילה מנח? ובאפיקומן.
 24 **בולחו** מני צריכי הסיבה – וכל ארבע כוסות
 25 צריכים הסיבה בשעת שתייה. ורביך עקיף; אם בשם
 26 ולא היסב אם יחזור וישתה. וכן אם כבוס שלשי
 27 לא היסב. אם יכול לחזור ולשתות בחיבה אף על
 28 גב דבין שלשי לרביעי לא ישותח.

29 **פרקין** פניו למעלה – ולא כמפרש פניו למטה
 30 – דאין דרך לאכול בענין זה. וכן
 31 משמע בירמבוט את הפסחה (בבא בתרא עז)
 32 במתי מדבר דגו אפרקדי ואילי פרישא תותי
 33 ברעיה בתקטס תומאח בידה.

34 **כפניו** רבו אין צריך הסיבה – נראה דאביו הוא
 35 רבו בני אין צריך ולא רבו גרבו אורי. מיהו סתם
 36 אב מלמד לבנו תורה, כדאמרין בפרק קמא
 37 דקדושין (לאא). שהבן ירא מאביו יותר מאמו
 38 מפני ששלמדו תורה, ואפילו היה קאמר בפני אביו
 39 צריך הסיבה.
 שאף

1 **אצל** צריכה הסיבה. בן אצל אביו – בני הסיבה. אופעיא יהוה: תלמוד אצל רבו מאי? תא שמע,
 2 **אמר אביו:** פי הונון פי מר, וגינון אמרין דתתדי? פי איתנין לבי רב יוסף, אמר קין: לא צריך קנהו,
 3 **מורא רבין** כמורא שמים. מיתבי: עם הכל אדם מיסב, ואפילו תלמוד אצל רבו פי תניא
 4 **הריא** – בשוליא דגברי. אופעיא יהוה: שמשו מאי? תא שמע, דאמר רבי יהושע בן לוי: השמש
 5 **שאכל בות** מנח פשוטה מיסב – יצא. מיסב – אין, לא מיסב – לא. שמעו מניה: בני הסיבה.
 6 **שמעו מניה.** ואמר רבי יהושע בן לוי: נשים חייבות בארבעה פוסות הללו,
 7 שאף

8 **אצל** צריכה הסיבה. בן אצל אביו – בני הסיבה. אופעיא יהוה: תלמוד אצל רבו מאי? תא שמע,
 9 **אמר אביו:** פי הונון פי מר, וגינון אמרין דתתדי? פי איתנין לבי רב יוסף, אמר קין: לא צריך קנהו,
 10 **מורא רבין** כמורא שמים. מיתבי: עם הכל אדם מיסב, ואפילו תלמוד אצל רבו פי תניא
 11 **הריא** – בשוליא דגברי. אופעיא יהוה: שמשו מאי? תא שמע, דאמר רבי יהושע בן לוי: השמש
 12 **שאכל בות** מנח פשוטה מיסב – יצא. מיסב – אין, לא מיסב – לא. שמעו מניה: בני הסיבה.
 13 **שמעו מניה.** ואמר רבי יהושע בן לוי: נשים חייבות בארבעה פוסות הללו,
 14 שאף

מסחים. פרק עשירי – ערבי מסחים דף קט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קכז

הוספות

1 **חזין** מערבי מסחים – הכי רגס ורטי שמואל. ולא נהריא. דאנו לא ויכלו לישן
 2 בלא אביהם וטעם שני שפירשי שמו יעבוב עד שישחקו. ורבה. אמר כי לא לזוי
 3 עייבין לעמוד ביום כי אם בלילה לכן נראה גרסי: לילי מנעור רבתי
 4 ומדרש לילי יום טוב כדארמיון (ביצה כא:א). מעשה בשמעתן היתניני שלא בא בלילי
 5 יום טוב לבית המדרש. למחר מצאו רבי יודנה
 6 בן בבא.

שנאמר

7 **שחמתו** אתה אהרן – תימה: דהאי
 8 קרא נבי מערש שני כתוב פסק ראה, ולא מייתי
 9 וקרא דרביב פסק ראה גבי רגל 'ושחמתו אתה
 10 וכן ובתרי' ויש לומר: דיליף מנעור רבתי
 11 'ביתו' בהדיא. **כארין** ישראל בכלי פשתן
 12 המהותצין – אבל בכל לאו חייביאם להניח,
 13 כדאמר (תענית טז:א) ידחזק שלטו בכיבוש שלום.
 14 **במוח** משחמו בין – היינו במוח חוה, אבל במוח
 15 בית המקדש את שמחה אלא בכשר.

והבנת

16 **שלמים** והבאתו של שמחת
 17 – תימה: דהאי קרא ברו עיבול כתוב. ולא
 18 מייתי קרא 'ורשמחתו בתוך' דרדשוני מניה
 19 בתונה (ח:א) לרבות כל מיני שמחתו לשמחה.
 20 מבאן אמרו ישראל יוצאין ידי חובתן בגרמים
 21 ונזבחתו ושל לומר: משום דהבא בהדיא כתבי:
 22 'והבנת שלמים ומשחת'. **מפירתא** פירש
 23 רבי שמואל גל: מאיר. היינו תעוב וכלא.
 24 ולא נהריא: דבי'דמוכר את הפנינה (בבא בתרא
 25 כ:א) חשיב לזו רביעית הלז וכן ועובל וכל
 26 מדה מדה פחתת והולכת. אמר בא שמעט שהיא
 27 יתרה ורביעית.

רביעית

28 **של** תורה אצבעים. מבאן קשה על
 29 פירוש רבוחו של רבי שמואל.
 30 שפירשו דרביעית בכל מיום היקו רובע הקב, כי
 31 לפי זה החשבון היא רביעית הלז. פירש רבתי
 32 דם. רם המוקה שבעת ושתים אצבעות. השלך
 33 רביעית – שאר מושיטת ורובעין. אמר כל משלים
 34 אחד – יעלה אצבעים וחצי אצבע וחומש, וכן
 35 תקח ברחב אחד שמתים עשרה וכן באורך
 36 רבי אצבעים על אצבעים ברומ אצבעים
 37 וחצי אצבע וחומש אצבע. וכן חתשה במים
 38 ויעלה רביעית רביעית ורבעא השלך הוציבו וזמן
 39 הנתורמים קח אחד חומש רביעית. ופגמים חסר חלק
 40 שנים עשר, או תקח אחד מעשרים ארבע והם
 41 שלש אצבעות. חלק על חומשין השלך העשירית
 42 של שראושה עשר חומשין וחצי. והם אצבעים
 43 וחצי חומש אצבע. או קח רביעית דם שמונה עשרה אצבעים השלך רביעי – שאר
 44 שלש עשרה אצבעות וחצי, וטול החמישיה – חורטו ררב יתקן. קזה רובע וכתב השלך
 45 חלק החמישי קח יך, או השלך עשירית הבים – שאר ששים ושש, יעלה שתי אטאן
 46 לכל טפח ולשלש אצבעות אטא חות, השלך משלש אצבעות העשירית כאשר השלכנו
 47 וכן וצום. ולפי הלמוד שלטו החשבון מנותן. אבל על גירסת ירושלמי, דקאמו: אצבעים
 48 על אצבעים ברומ אצבע ומחצה ושליש אצבע, וכן עשה הפייס: וזה גובה סהר שותה
 49 מאצבעים ורובל אחד, קשה: כי לפי שיטתו המוקה אינו מנותן ויש לומר: וירושלמי אפרי
 50 באצבעות צפוריית. והבא במדרביא. ואצבעים וחצי חומש דם שש עשרה שותחים חומש
 51 שותה. באו לירושלים – נכנס וכל בשלש עשרה שותחים וחצי. באו לצפורי – נכנס
 52 הלכ באתה לשלש עשרה חומש חות, שום אצבע חסר שותה חסר חותה. ונשאר רביע
 53 תלמודו שלנו יתר. ובמו כן צריך למעט מרחוה, כי בתלמודו של מייירי במרובעות וירושלמי
 54 בעגולות. כמו שסוד הפייס: הוס סובב אצבעים על אצבעים. סובב משמע עגול. ואצבעים
 55 על אצבעים עגולות – הוס סובב אצבעים על [ואצבע] חות, דרביבתי יתר על היתיעל רביע.
 56 ואצבעים על אצבעים מרובעות מרוביות נכנסות באצבעים על אצבעים עגולות צפוריות.
 57 ויש בעגולות יותר ארבע שותיו שותה, שהוא אחד מתשעה. חסר מנואר רביע שותה
 58 מנואר

1 קליות – קלי מחטים ישנים. חופיני פגה – מנבדיחן את הקטרה בשביל התטוקת
 2 ושישאלו, ואת דמפרשי 'חופיני מעה' – אוכלין מדר. וזה הלשון עיקר מרומיית
 3 ורבי שמואל בחרה. חזין **מקטיב** מסחים – כירי שישנו ותרובקת ביום ולא
 4 בלילה בשעת הגדה. קסא דמורייתא – מדה שמוכרין בה את המוריית. הנתרא
 5 קרפיריא – מדה שהיה בה כבר במרייתא.
 6 חות יתירה – על המנעת להשתר ברביעית.
 7 ובה משערין רביעית לפסח – שהיו ממלאין
 8 אותה ומערינין אותה לתוך אוחת של בעשי
 9 עד שהיא מליאה, ומים הנשארים בתמנתה הן
 10 תן רביעית. ברומ אצבעים – וברום חצי אצבע
 11 והיום חופש אצבע. כדבריהם – בגדול שיש
 12 בשפת ארבע אצבעים מקו.
 13 אמה

רש"ם

1 קליות – קלי מחטים ישנים וחדש אסור עדיין
 2 בלילה דקטרה של פסח, ומקומה של פסח
 3 ומשוייטן חומשין שנים מנבחת על גבי האור
 4 ואוכלין אותם עם אגודים בקטנת סעודה. מפי
 5 רבתי שמואל חסדי. וזו במשנה מעיני קליות
 6 מחטים ישנים עשייה במסכת תרומות (פרק
 7 חמישי משנה ג) אגב גררא. דתנן. טאה תרומה
 8 סעודה שנפלה לפירות מנאה לזמן נטאין
 9 תרומה ויתקשר קו אלעורו אותה תעלה
 10 ותאכל נקודים או קליות. או תלש במי פירות.
 11 **חופיני** פגה – מנבדיחין את הקטרה בשביל
 12 התטוקת ושישאלו, ואת דמפרשי: 'חופיני מעה'
 13 – אוכלין מדר. יש לשונות הללו פירש רבתי.
 14 ויש דרשין 'מצות', מנבדיחין את הקטרה שיש
 15 בה מצה ומורו ושני בתשילין, ולי נראה
 16 'חופיני' – מסלקין את הלחם מן התטוקת
 17 שלא יהו ישנים מתוך מאכל הדרבה, כדרך
 18 התטוקת את בליתו, ושוב לא ישאלו. אבל
 19 בעשי שחומשין מן חל ישנו ושאלו, כלומר
 20 לא ישנו – שלא אכלו כירי שבע, וישאלו –
 21 כשיראו השנים שישנו שיש הכירא התטוקת
 22 כדלוקטין. וכן מנבחת לישן התוספתא. דהניב: את
 23 אלעורו אמרו חופיני מצה לתנוק כירי שלא
 24 יישן. רבי יודנה אמרו משנה: אפילו לא אכל
 25 אלא חרות אחת ולא טיבל אלא פפרת אלו.
 26 חופיני מדה לתנוק כירי שלא יישן. חלומה.
 27 ונולין, ורבינו פירש: שכן עיקר אורו הלשון
 28 שפירשתי 'חופיני' – מנודרין לאכול מדרקתה הא דרבי עקיבא בדרה. ואיכא למימר
 29 דאגב גררא דקטנר כירי שלא יישן. אף קמיון נמי לזא עשורא דרבי עקיבא דחייש
 30 שלא ישנו ותרמי מילי ניהור. רבי אלעור איייר לחסון מן התטוקת אחר שאכלו מעט
 31 כירי שלא יישנו. רבי עקיבא איייר שצריך למחר לעשות הסדר טרם יישנו. חזין מרבי
 32 **פסחים** – כירי שישנו את התטוקת ביום ולא בלילה בשעת הגדה. אי נמי, כשמעבדין
 33 עד הלילה לאחר שהחשיך, ישנים התטוקת. אנשים בראוי להם בין – וגרא קאמר
 34 לה קסא דמורייתא – מדה שמוכרין בה המוריית. ובה משערין רביעית של פסח –
 35 שממלאין אותה ומערינין אותה לתוך אוחת של בעשי עד שהיא מליאה, ומים הנשארים בתמנתה היא רביעית. [ורביעית] של תורה – כגון רביעית יין
 36 והיינו תומן ועובל ומטבח סוטה (תב:). חות יתירא על (תב:). המניאה. ובה משערין
 37 רביעית של פסח – שהיו ממלאין אותה ומערינין לתוך אוחת של בעשי עד שהיא
 38 מליאה, ומים הנשארים בתמנתה היא רביעית. [ורביעית] של תורה – כגון רביעית יין
 39 של נזיר הלכה למעשה מסויה (סוכה ו:א). רביעית דם הבאח מעיני מביטת נפקא לן מקרא
 40 (נזיר הל:א). וכגון רביעית שנין ליקיך יוסי דאיכא דיליף לה מקראי במנחתו (פט:א).
 41 ומדת חלל הבלי ברביעו חיי אצבעות אורך על אצבעים רוחב ברומ אצבעים, וחצי
 42 אצבע וחמש אצבע ומנא וכן? ממוקח. ברתיא 'וחזין במים את כל בשר' – במים
 43 – בני מקוה – מים המיוחדים נעקו מחתלה מעצמן, מרלא כתב במים למעשית שאובין
 44 דאילי השואא ומייתו ועובלי. כל בשר – מרלא כתב 'בשר', משמע על גופו עולה
 45 בוס שאינו נקו מחתלה כיון כולו מנוסה בן.

מסחיום. פרק עשירי – ערבי מסחיום דף קי עמוד א – מתוך מדורת "אבן ישראל" (שטיינזולץ)
 קלאר רחש"י תוספות

1 מצוה בנפשי נפשתי היא – ואין מנטרפין לה. אמאי נבלך הוא – ואין מנטרפין לזנות. הכי קאמר לא יאכל תרי ועשה צרכיו אפילו פגע אחת או אה שמה לא ישמש. דילמא
 2 חליש – מחמת תשמיש איידי רבוונות קאי מיתרע. שלא ראה פני השוק – בין כוס לבוס. ולא אמרן – דמרעי ליה זנות. אלא לצאת לדרך אחר הזנות, אבל לעמוד בביתו – לית
 3 לן בה. מי כשורי – כששוחה בה וחסתכל בקורה זו, וכשוחה וחתה שני מסתכל בשאצלה. ולפי השבון הקרות מדרור בזנות. בי חות שתי חי כסא מנקטא כתי כפי – דדורו
 4 ליה לתלא. אמר תשוב שאני – דמסרי עשה פשוט לאוקי. עשה כוסות דבית האבל – ומרש טעמא בכחכות בפרק קמא (ב.ב.א.) שלום – תיבה שביעית ליישא ה' פניו אליך?
 5 וגי' לטובה במצורף – אמר שמה בעשה דודו

6 ושמה את השמיני, אין שמיני מצורף ענהך.
 7 אפקינוהו לרבנן בארבעה – פעמים הרבה
 8 כשחיו נפטרים מנגנו היה משקל. רש פעמים
 9 שלא היה משקל אלא ארבעה פעמים ונפטרו.
 10 דאוהבן בפרקא הזה – שדיה רגיל להקשות
 11 בשעת הדורות. לא אתרקי מוק – ולא חישקין
 12 לזנות. כתי – כסי, קטלינא ליה משום זנות.
 13 איקרי נשפי – בזנות, מאי קתריה. וקפא –
 14 אנדלו. אי מפקל קול אדם או
 15 אשה דאמר ארבעה – נימא איהו חמשה
 16 רישתיני גביש כשפניות – והשולטות
 17 עלים אמרה לי רב דהו. חרי חשפי ביקולי
 18 בויאי – צואה חמה כסלים נוקבים וקורעים
 19 למומיה. נשי חשיטא – ודמנו לפיכס
 20 נשים כשפניות. קרח קרויבי – הי רצון
 21 שמרטור אותן שערות שלכם שאתן כשפניות
 22 בתן. פרח פרויבי – ישא הדוח אתן פרוידי
 23 לחם שאתן מנכשפין בתן.
 24 אבדור

1 **עשרה** אין בהם משום זנות – ולית ליה דרבא
 2 דאמר ליה כוס של ברכה אין מצורף לזרה.
 3 דכחון עשרה כוסות איכא ברכת חמוין.
 4 **ומלכא** אל מקרי מוק – דהא דתניא: לא
 5 יאכל תרי – היינו משום כשפים.
 6 ורבינו שמאל בן מאיר פירש דפעמים מוק.
 7 (שיך לקמ קיא **האי** – אמר דמנ באיתתא בר –
 8 דהא דאמר בימי שמיני (ברכות כ"א.) ר'
 9 יוחנן דהו קאיל ותיב שמונה מבלה לו הכי
 10 דילין ורעא כותיה. הכא – דפגע בעת שעולה
 11 מן המים. ר' יוחנן – אשתי מבלה תיב, אי נמי
 12 דהם – יתיב. הכא – פגע. אי נמי רבי יוחנן היה
 13 אמר "שבו פרו עליו" וגי'.

14 **נמך** הוא! אמר אבוי, הכי קאמר: לא יאכל תרי
 15 ועשה תרי, ולא יעשה צרכיו אפילו פגע אחת, ודילמא
 16 אמר רב יהודה: תנו רבנן: שותה פפלים – דמו בראשו.
 17 **אבל** ראה פני השוק – הרשות בידו. אמר רב אשי:
 18 **חוקאי** ליה לרב חנניא בר ביבי דאבל כסא הוה נפיק
 19 ויהו אפי שוקא. ולא אמרן אלא לצאת לדרך אבל
 20 בביתו לא. אמר רבי ירמיה ולישן – פלגאית לדרך דמי.
 21 **אמר** רב פפאי: ולצאת לבית הכסא – פלגאית לדרך
 22 דמי. ובביתו לא? והא רבא מני ששורי; ואבוי, כי שתי
 23 רב פפאי מנקיט ליה אימיה תרי כפי בתרי ידיו, ורב
 24 תנמן בר יצחק בר יהושע שתי תרי כפי מנקיט ליה שמיניה חד כפא. חד כפא – מנקיט ליה תרי
 25 כפי בתרי ידיו! אדם תשוב שאני. אמר עולא: עשרה כוסות אין בהם משום זנות. עולא
 26 למעמייה, דאמר עולא, ואמרי לה, בפתניהא תנא: עשרה כוסות תיקנו חכמים בבית האבל.
 27 ואי סלקא דעתך עשרה כוסות יש בהן משום זנות – הכי קיימי רבנן ותקנו מילתא דאתי

1 **לירי** ספקנא? אבל תמניא – יש בהן משום זנות. רב הסדא ורבה בר רב הונא דאמרי תרוויהו:
 2 "שלום", לטובה – מצורף, לרעה – לא מצורף. אבל שימא יש בהן משום זנות. רבה ורב
 3 יוסף דאמרי תרוויהו: "ויחזק" – לטובה – מצורף, לרעה – לא מצורף. אבל ארבעה – יש
 4 בהן משום זנות. אבוי ורבא דאמרי תרוויהו: "וישמך" – לטובה מצורף, לרעה לא מצורף.
 5 **אדורא** רבא למעמייה, דרבא אפקינוהו לרבנן בארבעה כוסות. אף על גב דאיתמוק רבא
 6 בר לויאי – לא חש לה למילתא. דאמר: הווא משום דאוהבן בפרקא יהוה. אמר רב
 7 יוסף, אמר לי יוסף שדא: אשמדאי מלכא שדידי ממונה הוא אפוליה וגי, ופלגא לא
 8 איקרי מוק. איקא דאמרי לה להאי גיסא: אדרבה, מלכא [רתהנא הוא], מאי דבעי
 9 עבדי, שהמלך פורץ גדר לעשות לו דרך ואין מוחין בידו. אמר רב פפאי, אמר לי
 10 יוסף שדא: כתי – קטלינן, בארבעה – לא קטלינן; בארבעה – מוקינו. כתי – בין
 11 בשוגג בין במיד; בארבעה, במיד – אין, בשוגג – לא. ואי אשתלי ואיקרי ונפק, מאי
 12 דבעי? ונפקא דידיה דימיניה בידא דשמאליה וקפא דשמאליה בידא דימיניה, מאי
 13 ונפקא הכי: אתון ואנא – הא תלתא. ואי שמעי ליה דאמר: אתון ואנא לא ארבעה
 14 נימא ליה: אתון ואנא הא שבעה. הנה עובדא עד מאה וחד, ופקע שדא. אמר אממיר,
 15 אמרה לי רישתיניו דנשים משפניות: האי מאן דפגע בהו בנשים משפניות – נימא
 16 הכי: חרי חמימי דקסילא בויאי לפוסיכו נשי דחשישיא, קרח קרויבי, פרח פרויבי.
 17 אבדור

18 **רשבים**
 19 מצוה בנפשי נפשתי היא – ואין מצורפין לה
 20 לזה. נבלך הוא – דתשמיש ראשון גמרה
 21 ביאת, ולא תארוהו. אמר רבי יאכל תרי
 22 – ועשה צרכיו אפילו פגע אחת. כלומר, אדם
 23 שאכל זנות היה זרן בעצמו שלא שישט מוחו
 24 אדרין עד דהו מרובה. דילמא רשבים
 25 תשמיש, ואידי רבוונות קאי מיתרע מזליה.
 26 כפלים – כמו זנות. רשבי – רבישו – שן מיתת
 27 על ראשו מוטל, וזנות מית בעצמו. כפון לא
 28 ראה פני השוק – בין כוס לבוס. ולא אמרן –
 29 דמרעי ליה זנות – אלא לצאת לדרך, אבל
 30 לעמוד בביתו. לית לן בה פני כשורי –
 31 כששוחה בה וחסתכל בקורה זו וכששוחה
 32 שני מסתכל בשאצלה. ולפי השבון הקרות חוד
 33 בזנות. ובכל פעם ופעם עושה כן אם כפי
 34 שאני יוצא לדרך. אמר רבי חות שתי חי כסא
 35 מנקטא ליה אימיה תרי כפי – דדודי ליה לתלא.
 36 ולכן מומנים אותם בידו שלא יבוא הדבר לידי
 37 שבוה, ועינן בזנות. אבוי, ניעברתו אמת
 38 אבוי, ילדוהו אמת מנה אמו. הוא דאמר אבוי:
 39 אמרה לי אם – הדיא מרביניהא דהוי בקדושי
 40 (ב.ב.א.) אמר – דמסרי שמיני – דמסרי שדמי
 41 נפשיו לאוקי. עשה כוסות אין בהן משום
 42 זנות – וכל שפן עשה, עשה כוסות יתיקו בבית האבל – בפרק דרבנות מפרש טעמא. שלום – תיבה שביעית היא. דכתיב: "שא ה' וגי' לטובה – מצורף, אם
 43 שמה ששה, ושמה שביעית, מצורף לבטל הזנות. אבל לא יקנה – שאם ישחה כוס שמיני אחרי – אין שמיני מצורף על שביעית לחוק, וסברא הוא, כיון שביכין
 44 בשלם כשחיו נפטרים מנגנו היה משקל. ופעמים שלא היה משקל. אלא ארבעה כוסות. ונפטרו, ואף על גב דהרצין רבה לעיל: כוס של ברכה בר, אלאמא סברא ליה דארבעי יש בהן
 45 משום זנות. אי לא משום כוס של ברכה איכא לתרועי דהו דארבע לחוק ליכא למיחש. לכשפים מהא איכא למיחש. כולקמן, חלוק איצטרך רבא לתרועי לעיל הכי דלית ליה
 46 לרבנן לתקני מילתא דאתי בה לירי כנסה. דאוהבן כשפיים. דאוהבן בפרקא – שהקשה לי בשעת הדורות ובישני ברבים, שרדוהו היה להקשות לו ברבים. לא איקרי מוק –
 47 אין רגיל בכך, דגנא הוא לו ולא חישקין לזנות. דמילתא דלא שכיחא היא. ומיהו זמנן דניקח הורגה להחמיר ולעשות נטרותא ויתרותא עבד. כתיב כפי קטלינן ליה – משום
 48 זנות. איקרי נשפי – בזנות ומה דהו קתריה. וקפא – נדול. אי שמעי – ואפילו קול אדם או קול אשה. דאמר ארבעה – נאמא איהו חמשה, שלא יעמוד בזנות. עד פסא חוד –
 49 שחיה עד מנה זנות והוא אתה מסיק אצת שלא לעמוד בזנות. פקע שיא – מרוב צער. רישתיני גביש כשפניות – גביחין של גביש כשפניות השולטת עליו
 50 מלמדן אמרה לי רב דהו. חרי חמימי ביקולי בויאי – צואה חמה כסלים קרויני עוקבין. לפוסיכו חשיטא – ליכסם גביש כשפניות. קרח קרויבי – הי רצון
 51 שמרטור אותן שערות שלכם שאתן מנכשפין בתן. פרח פרויבי – הרחח ישא אותן פרוידי לחם שאתן מנכשפין בו. ורואה לי דהאי דכתיב בנשים כשפניות בחוקאל
 52 (ג.) דגני אל כסחתיבנהא אשר אתה מעודדות שם את הנפשות לפרותו – אחר מכלי אמונת של כשוף.

איבור תבלונייכו - ידו מפורז תבלן שלכם. פריהו ויקא למוריקא חרמא נקמיטו -
יש דרוח אורו בושה חדש שאןן אחוות בידין לכשפ בו. ארתינו וחנני לא אחיהו לו
יש כל זמן שחסו עלי מן השמים, ואני חסתי על עצמי, ואןן חסתי עלי, לא באני בעיניכם.

איבור תבלונייכו - ידו מפורז תבלן שלכם. פריהו ויקא למוריקא חרמא נקמיטו
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54

איבור תבלונייכו, פרתא ויקא למוריקא חרמא
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61

תקמיטו נשים כשפניית. ארתינו וחנני לא
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61

אחיהו לנו. השקא דאחיהו לנו - קרנני וחנני.
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61

פסחים. פרק עשירי – ערבי פסחים דף קיא עמוד א – מתוך מהדרת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" קלה

תוספות

1 חזן פסחים – מוזנים, כגון קרידי בחמימי וחמימי בקרידי, דמאי לא מוזני דדיא, ואם היה
 2 שותה בתימין, אין קול אילו מצטרפות לו, ולא אמרן – מימ מוזנין אין מצטרפין ליין מוזני.
 3 ארבעה דברים – כולן משום דרוח רעה, אבל דלא היו ארבע אמות – דלא שבקי חוואא
 4 (ולשרא לעובר בין דקל לכותל, ולשבקי מבי מוקא ליה, אלא לריבא דריבא אחרינא –
 5 שתואט שידא ויביאה להלך בן, דנעבשי בו, דנעבשי בו בא
 6 בגבולה ודפסדי דרבה ואתיה מוקא איה, ולא
 7 אמרן – דרוח רעה שורה על חמימי אלה בעיר,
 8 המוקם צד הן שאלין וטורה עליהן, לשנא
 9 אחרינא: דשרוי עלייהו, אלא בשדה דלא שכחו
 10 מיא, ומסדה נפשה לאווקא, דלא אפסקינהו
 11 כעפרא – שלא פירז עליהן עפר, נגור סמאי –
 12 הנמוגלים, וצו ברקיע – ויבשו רגלי, אין
 13 סמפעין – לא יעברו בין שני אנשים, ואין
 14 סמפעין – לא יעברו אש אחד בין שני כלבים,
 15 בין שתי נשים, בין שני דקלים, נפתח באל זנובים
 16 באל – "אל מוציאם ממצרים" (מבדר כג), כי
 17 לא נחש בעיקב: וגי' עד "מה פעל אל", נפתח
 18 באל זנובים באל – "לא איש עלי עד" לא
 19 יקימנו (שם), הורית אחד מן – שמוקתן במה
 20 שבערה בתימין, אמרן אולת אוסיא בלומיאי –
 21 אותן שרים שאתם מתעסקות בהן, סמפלי
 22 בחיק קבל – כבר הרוזנין בחיזים, אין קבל
 23 ארקי, סמפליאי, כמו "זמור קבלו יתן
 24 (בחומותין) (בחרבותיו) (יחוקאל בו), מפי
 25 המורה הנגידא ומקרא אשר שמוע מפי רבו, דקל
 26 יחיד – שאין דקל אחד סמוך לו, אבל כשש
 27 דקל אחד, מסתלק הישרא לדקל האחר ואיני
 28 מוקתו, בחיזי – שמוקם צד ואין לה דרך
 29 לנטות ולשטאל וטורה עליו ומוקתו,
 דאי

רשב"ם

1 חזן – מקרידי בחמימי וחמימי בקרידי, דאי לא
 2 מוזניא דדיא, דמין בזנין נעוה, מי לה קרידי ומה לה
 3 תמימי, מכל מקום מין אחד הוא שמי רוח.
 4 אם שח בתחלה זין מוזניא אלא מצטרפות לו,
 5 אמר רב פפא לא אמרן בו – ארביי ידיון קאי,
 6 דאמי: אפילו מימי, ובא רב פפא לפישר לא אמרן
 7 דמצטרפין, אלא קרידי בחמימי וחמימי בקרידי,
 8 דהיא חשיב רבי יוחנן מוזניא, אבל תמימי על
 9 תמימי הקרידי לטו קרידי, ולכולי עלמא לא
 10 מקרי מוזניא, ולא מצטרפי, ארבעה דברים בו –
 11 משום דרוח רעה, ולקטן מפרש להו דהיא חזאי.
 12 אלא דלא היו ארבע אמות – דלא שבקי חוואא
 13 לשרא לעובר בין דקל לכותל, משום דבי מוקא
 14 ליה, אלא לריבא דריבא אחרינא – שתואט
 15 יכולה שידא להלך בן, דנעבשי בא זה בגבולה
 16 ודפסדיה את דרבה, ואהבי מוקא ליה, אבל
 17 אפסקינהו – ודשכחו ריבם, ליה ליה רעות
 18 לחזיק, שאין לו לגולל את הריבם, ולא אמרן –
 19 דרעה על המים, אלא בשדה, ולא שכחו מיא
 20 ומסדה נפשה לשתות, דלא אפסקינהו כעפרא –
 21 שלא פירז עליהן עפר, נגור סמאי – נחבוצו
 22 הנמוגלים, וצו ברקיע – ויבשו רגלי, לא סמפעין
 23 – לא יעברו בין אנשים, ולא סמפעין – ולא יעברו אש אחד בין שני כלבים, בין שתי נשים, בין שני דקלים, נפתח באל זנובים באל – "אל מוציאם ממצרים" וגי' כי לא נחש בעיקב
 24 וגי' עד "מה פעל אל", נפתח באל זנובים באל – "לא איש עלי עד" לא יקימנו (שם), הורית אחד מן – שמוקתן במה שבערה ביניהן, אמרן אולת אוסיא בלומיאי –
 25 אותן שרים שאתם מתעסקות בהן, סמפלי בחיק קבל – כבר הרוזנין חן בחיזים כמו "זמור קבלו יתן" שמוע רבנו מרבי רובי מפי רבנו זכרי קבלו ארתי –
 26 היא אורת בהן מאלת, שם שידא, דקל יחיד – שאלו דקל אחד סמוך לו, בצלה של לבנה – אי מן, והולך בלילה כשהלכנה ורחתה היא ודולק בצל הבתלים, לרוב השרים
 27 להלך בלילה, ובזמן שהלכנה ורחתה מתייראין ליקן במקום דאור והולקין במקום הצל, מולא דהרביית – אם יש דקל אחד סמוך לו מסתלק הישרא לדקל אחד ואיני מוקתו,
 28 בחיזי – שמוקם צד, שאין לה דרך לצאת מין ושטאל וטורה עליו ומוקתו, ובצלה של לבנה לא אמרן אלא כעפריבא – היינו בסוף החדש שהלכנה ורחתה במורת, ואם
 29 שורב אלצ כותל לצד המערב, וזה הלצת במערב, אבל במירינא, דהיינו תחלת החדש, שהלכנה ורחתה מותרת וערשה על במורה, כגון שרובב אלצ כותל מצד המזרח, דמנפי

1 הוא מאן דמפני אנירדא דיקלא. א' מקטיל קטיל - אם נקצץ האילן - נהרג האיש, ואם נעקר האילן - האיש מת. הכי גרסין: ועי' דמילי הויבא דלא מנח כרעיה עליוהי כו'. האי
2 מאן דמפני אנירדא דיקלא, אודא ליה רוח פלגא - ופולשדין בלעז. צרא - כאב חצי הראש. חמשה טוילי הוו - שרוח רעה שורה תחתיה. טוילא דנרגא - שם האילן. טוילא
3 דפריחא - עלף קמפריף בלעז. ודרא - צשנבכיר. טוילא אריבא - ספינה. טוילא דערבא - על אילן ערבה. דקשה סילוח - עצי. דבי פריחא רוחי - כך הוא שמם. דבי ודרחא
4 - שדים שמן, דבי איירי - המצויין בגנות, רשפי שמם. ונפקא מינה - לכתוב קמיעא בשם אילן, כגון אל הזק תחת פי פריחא, וכתוב לו קמיעא בשם רוחי. למאי נפקא מינה לנווי
5 לוד - לכתוב מפניה לפי שאין לה עינים ואינה
6 דרפתה. נוייה - ברח מנפיה. כי טוילא נפקא
7 אריקלא - כשהכלכה אחריה נתקלה תפלה על
8 עיקר אילן, ודבי גרסין: פקעת היא וצוחו אריקלא
9 - יבש הדקל, בי קשא - שומר העיר. הכי
10 גרסין: סודרא דמר ודמה כי צורבא מרבנן.
11 בדיקנה לפי לא ידע ליה למישר ברוך - שאינו
12 יודע לברך על הסודר. 'ברוך עטר ישראל'.
13 בחשא - כל הקורא ודרי כתיבא דרמבא -
14 מתולגלג ברוך של כותב ונשכחא כפומא
15 החבשא - חשב שתיחם ודועשו כל לישראל את
16 הארץ. חשב כסודרא - שלא דלג אמה. אריבא
17 - עירוק. אריבא כריעה - בעד שרגליו
18 לחזם ממי הרחיצה. תליא כתיבא - התעלה
19 לפי כבודו בתוך של אחר. תליא סליחיה -
20 לסלו ופת בתוכו. נישורא - פירודין. איסרא
21 דטוילי - מלאך הממונה לטון מוחות. נקוד
22 שפוח - לשון נקוד. כמנ נקוד חצירה, לפיכך
23 אינו רוצה שיהו פרושים שלמים לידם ברוב.
24 איסרא דענינא נבל שפוח - ושמא נכנס לבית.
25 שהוא רואה שאינן נהוגים מנהג נקיות כפת.
26 לביקותי - כליון עינים. פסחד - ואינו יודע
27 לטעם.

1 **ואיל** רב פפא ממוניה - מעמד איצודי הנה. 1
2 דאמר בפרק 'זמנונה' (ויטא לוא). 2
3 המהלך לימין רבן דרי זה ברוך. 3
4 **תליא** כתיבא קשי לעזותא - מכאן קשה 4
5 לראשי ופירש בפרק קמא הנהיגה (הא). 4
6 היינו צווינו רבן דרי זה ברוך. 5
7 לא שכיה, ופירש: תליתא - לקנות פת לעורך 7
8 היום שותלן כסל, ואין עורך לתלוי כסל. דרא 7
9 אמרנא אבא דקשי לענינא, ורבינו עם פופרש 7
10 עם תליתא - כשדוחקין צווחו לפרוע - מוצא 8
11 לוח, אבל לקנות תבואה לאבול - אינו מוצא 9
12 לוח.

1 **גב דקשי סליויה** - לא קשי סליויה. 12
2 דאמרה לה שדא לברה: פרויה נפשך כפרו 12
3 משא, דאיהו הוא דקטיל לאבדו, וקטיל לדידיה. אמר רב אשי: חוונא לרב כפנא 13
4 דפריש מכוהו טוילי. בי פרוי - רוחי, דבי ודרתא - שדא; דבי איורי - רישפי. 14
5 למאי נפקא מינה? לקמיעא. דבי פרוי כריה שאין לה עינים. למאי נפקא מינה? 15
6 לנחוי לה. וימנא חדא הוה אויל צורבא מרבנן לאפנוי לבי פרוי. שבע דקא אהא 16
7 עוליה, וגו' לה. כי אולא - תבקה לדיקלא; צווח דיקלא ופקעה היא. פרוהא דבי 17
8 ודרתא - שדאי. הא ודרתא דסמיקה למתא - לא פתחא משימין שדאי. למאי נפקא 18
9 מינה? למיכתב לה קמיעא. הווא פר קשא דמתא דאויל וקאי גבי ודרתא דהתא 19
10 סמיקה למתא. עלו ביה שיתין שדאי ואיסתפן. אהא ליהווא מרבנן דלא ידע ודרתא 20
11 דשיתין שדאי היא. כתב לה צורבא מרבנן שדא. שבע דתלו חינונא בגוויה, וקא 21
22 מרבנן הכי: סודריה דבר כי צורבא מרבנן, ביקנא ביה כמר דלא ידע ברוי. אהא 22
23 הווא מרבנן דידע ודרתא שיתין שדאי הנה, כתב לה קמיעא דשיתין שדאי. שמע 23
24 דקא אמרו: פנו מנייבו מרבא. קטב מרורי, תרי קמפי הוו, חד מקמי טירחא וחד 24
25 מבתר טירחא. דמקמי טירחא - קטב מרורי שמו, ומיחו בי פדא דכמבא, והדר ביה 25
26 בחשא. דבתר טירחא - "קטב תשוד צדריים" שמו, ומיחו בי קנא דעניא, והדר ביה 26
27 כפניא. אפוי הנה שקלו ואויל, ואויל רב פפא ממוניה ורב הונא כריה דרב הושע 27
28 משמאליה. חוייה ליהווא קטב מרורי דקא אתי לאפיה דשמאליה, אהרדא לרב פפא 28
29 דשמאליה, ויבר הונא כריה דרב הושע לימניה. אהר ליה רב פפא: אגא מאי שגא 29
30 דלא חשש ליי? אגא ליה את הושעא קיימת לקי. מחד בתמוז עד שישכר ביה - 30
31 ודאי שכיוו; מנאן ואילך - ספק שכיוו ספק לא שכיוו. ומשתכחי בטוילי דחצבא 31
32 דלא חצב גרמדיא, ובטוילי דצפרא ופניא דלא הוי גרמדיא, ועיקר בטוילי דבית הכפסא. 32
33 אמר רב יוסף: הני תלת טוילי תיבי ארבונא לנהורא: מן דסריק רישיה ובש, ומן 33
34 דשתי טוף טוף, ומן דסיים מסנן אדמיטניה פרעא. תליא כתיבא - קשי לענינא, 34
35 כדאמרי אינשי: תלא סליתא - תלא מוניה. ולא אמרן אלא רופתא, אבל בישורא 35
36 וכוורי - לית לן בה, אורחיה היא. פארי כתיבא קשי לענינא. נשורא כתיבא - 36
37 קשי לענינא. גלילי שפתוהו גלילי רכועתי. שרו מויןן עליויה. איסרא דמוניו נקוד 37
38 שמויה. איסרא דענינא נבל שפוח. צעא אפומא דהנצבא - קשי לענינא. מאן דשתי 38
39 מניא בצעו - קשי לכוחיה, דאיכל תחלי ולא משי ידיה - מפרחי תלתין וימין. 39

דמסבור

1 **דמפני אנירדא דיקלא** - דקל קצוץ, רוח פלגא 1
2 וצשנבכיר בלעז. צרא - כאב חצי הראש. 2
3 א' מקטיל קטיל - אם נקצץ האילן נהרג האיש, 3
4 ואם נעקר האילן האיש מת. הכי גרסין: ועי 4
5 מילי הויבא דלא מנח כרעיה עליוהי. הכי 5
6 טוילי הוו - שדוחה רעה שורה תחתיה. טוילא 6
7 כנרא - שם אילן. טוילא דפריחא - עלף 7
8 ודרחא - צשנבכיר. טוילא אריבא - ספינה. 8
9 טוילא דערבא - על אילן ערבה. נופח - 9
10 ענפי. סילוח - עצי. דבי פריחא רוחי - אותו 10
11 שדים דבי פריחא שמן רוחי. ולקטנ מפניש לנטא 11
12 נפקא מינה. דבי ודרתא שדאי - שמן. דבי 12
13 איירי - המצויין בגנות רשפי שמן. דמיכתב 13
14 קמיעא - בשם אלו, כגון אל הזק תחת פי 14
15 פריחא - וכתוב לו קמיעא בשם רוחי. למאי 15
16 נפקא מינה לנווי מינה - לכתוב מפניה לפי 16
17 שאין לה עינים ואינה דרפתה. נוייה - ברח 17
18 מנפיה. כי טוילא נפקא מינה - כשהכלכה 18
19 אחריה נתקלה תפלה על עיקר אילן. הכי 19
20 גרסין: פקעת היא וצוחו אריקלא - יבש 20
21 הדקל. בי קשא - שומר העיר. הכי 21
22 גרסין: שטר העיר. דמר ודמה כי צורבא 22
23 מרבנן. בדיקנה לפי לא ידע לברך על הסודר 23
24 דמר ודמה כי צורבא מרבנן. בדיקנה לפי 24
25 לא ידע לברך על הסודר. 'ברוך עטר ישראל'. 25
26 בחשא - כל הקורא ודרי כתיבא דרמבא - 26
27 מתולגלג ברוך של כותב ונשכחא כפומא 27
28 החבשא - חשב שתיחם ודועשו כל לישראל 28
29 את הארץ. חשב כסודרא - שלא דלג אמה. 29
30 אריבא - עירוק. אריבא כריעה - בעד שרגליו 30
31 לחזם ממי הרחיצה. תליא כתיבא - התעלה 31
32 לפי כבודו בתוך של אחר. תליא סליחיה - 32
33 לסלו ופת בתוכו. נישורא - פירודין. איסרא 33
34 דטוילי - מלאך הממונה לטון מוחות. נקוד 34
35 שפוח - לשון נקוד. כמנ נקוד חצירה, לפיכך 35
36 אינו רוצה שיהו פרושים שלמים לידם ברוב. 36
37 איסרא דענינא נבל שפוח - ושמא נכנס לבית. 37
38 שהוא רואה שאינן נהוגים מנהג נקיות כפת. 38
39 לביקותי - כליון עינים. פסחד - ואינו יודע 39

1 משמאליה. מאי שגא - כי אינך דוחש בי אם אוק. עתא קייפא לך - עשיר אתה ויש לך מול טוב ולא חתוק. חצב 1
2 את הארץ לישראל. ולא חצב נטריתא - שלא דלג אמה. אריבא - עירוק. ושתי טוף טוף - מן המטפסין מן החיות. אדמיטניה כריעה - בעד שרגליו לחזם במי הרחיצה. 2
3 תליא כתיבא - התעלה פתו באויר בתוך של אחר. תליא סליחיה - סל ופת בתוכו. פארי - מורסק. נישורא - פירודין של פת. נקוד שפוח - לשון נקיות. לפיכך אינו רוצה 3
4 שיהו פירוקן שלכין לידם ברוב. איסרא דענינא נבל שפוח - לשון כליון, ושמא נכנס בבית שהוא רואה שאין נהוגים מנהג נקיות כפת. כפנא - כקברד. לביקותי - כליון 4
5 עינים. פסחד - ואינו יודע לטעם. 5

דמסבור

פסחים. פרק עשירי – ערבי פסחים דף קיב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזלץ) קלט

תוספות

1 דמסוכר – מקו דם בן הבתפיים, לשון סיכור. ידא אוסיא – שרגיל לזניה ידו אלע נהריו על שפתו. דרמא לפחדא – דרך הוא לחביא לו פחד רוח רעה. לול שפן אנירין אנרדיפי
2 – לחס הוא. כי בליעי ושמיני – דנה סביכותו אנשים כרושים ושמיני ותנחוניו. וניבא ליה – צדנא מיא. חוי עו – התחוק במצוה יותר משכילת בידך. אל תשב מנבחה של עיר
3 ותשנה – מקום שבני העיר עורבים ושוכניו, שנא שחקן עוברין ויטולין ופיסקין ממשנתן. ואל תרוד בעיר שראשית הלטרדי הכמים – דטרוד גבירסה ולא במילי דרצובא.
4 לא למיזבן מיניה ולא לזבוגי ליה – דארידי דרעין דרעין מוליה, נצח חכי ליה ליה לזא. אמר ליה רבי שמעון בן יוחי ופי סבגת – והלא העלל סבגת, ומה לך בברך. אמר כמשת ליתנן
5 – לומר דבר שיהיה נשמע לבריות ויקבלו

6 מנך. היתלה באילן גיול – אמר בשם אדם
7 גדול. בחתא – שדחתיק למד בחיטש.
8 כשהוא מתחיל ללמוד.
שאיך

רש"ם

1 דמסוכר – מקו דם בן הבתפיים. ידא אוסיא
2 – שרגיל לזניה ידו על שפתו אלע נהריו.
3 דרמא לפחדא – סולם, ודרך הוא לזלול עליו
4 פחד רוח רעה. אפוחא – מנת בלילי דרביעית
5 – בלא רע. לול שפן אנירין – לחס הוא. כי
6 בליעי ושמיני – דנה סביכותו אנשים כרושים. ואל
7 ושמיני, בחרו וקחו לבם ותנחוניו. שבריי –
8 "סוכים" (בראשת טו) מתרמנין כן. יתנא ליה
9 צדנא מיא בכפי חויר – מננה על כוסות של
10 דרס. חוי עו כנסר – התחוק במצוה יותר
11 משכילת בידך. רבי יוחסע בן קרח – הוא
12 כן רבי עקיבא שרבי עקיבא קרו דיה, כדארמין
13 במסכת בכורות (תנא: כל חבני ישראל דומין
14 לפני קליפת השום דחין בן קרחא הוה. אל תשב
15 מנבחה של עיר ותשנה – מקום שבני העיר
16 עוברין ושוכניו ויטולין ופיסקין ממשנתן. ואל
17 תרוד בעיר שראשית הלטרדי הכמים – דטרוד
18 גבירסה ולא טרוד במילי דרצובא. ואל תבגס
19 בביתך פתאום – אלא השמע את קולך לזם
20 קודם בואך, דילמא עבדי מילתא דרעיעתא
21 ויקראך רבוח (פרשה בא): רבי יוחנן בן יהוד
22 עיל לביתא מנענע מבוש שנאמר: וישמע
23 קולו בבואו אל הקודש. ואל תמנע מנגלים
24 מרגיל – שנאי דהבר להלמדי חבס שילך
25 יתק, כדארמין תתם (שבת קט"א): יטכור אדם
26 כל מה שיש לו ויחך מנגלים לרגליו. השב
27 ואכול כו" – מקראי נפקא לן בבבא קמא (ע"ב).
28 ידעו רבא ולא יצאו ולא יבם שרב ושמיני. א"י
29 נמי, מרחיבין: "וברך את לחמך ואת מימך"
30 ודור "והסירתי מולך מקיבך". לא למיזבן
31 מינה ולא לזבוגי ליה – דארידי דרעין דרעין מוליה.
32 נצח חכי ליה לזא. כשהוא חביש כבית
33 האסורין – כדאינא בברכות (ס"ב). איני
34 מליפך – שלפי שיהיה עוסק בתורה תנשם
35 כדארמין בברכות (שם). אמר לו רבי שמעון בן
36 יוחי ופי סבגת – והלא עול סבגת, ומה לך
37 בכך. ואם בקשת ליתנן היתלה באילן גיול –
38 לומר דבר שישמע לבריות ויקבלו מנך, ומתוכם
39 דתקט לישנא ויתקת נקט ויתלה באילן, למד
40 בפני רב ואומר שמעתיך מימך. בחתא –
41 כשהתחוק מתחיל ללמוד מחרש. ארבע ריעות
42 – בשעת השמיני, זה לבו לאשתו ראשונה
43 וזאת לבעלה הראשון, ותנאי לא ישמש אדם
44 עם אשתו ותין עיני באשה אחרת, ודחו בני
45 קרבין לממזרין ונקראין בני גרושת הבל
46 במסכת נדרים (ב"ב).

1 **צוה** רבי עקיבא את רבי יוחסע בנו – פירש
2 רבי שמואל בן מאיר. דהוא ר' יוחסע בן
3 קרח. רבי עקיבא קרו חיה כדארמין (בבברות
4 תנא). שדה בן עזאי אומר: כל חבני ישראל
5 דומין לפני קליפת השום דחין בן קרחא הוה. ואין
6 נראה שיהיה הנמרא קורא אותו בן קרח דרך
7 גנאי שרדי נענשו העורמים שקראו לאלישע עלה
8 קרח (מלכים ב, ב). וכן עזאי קראו בן דרך
9 בירוחא.
10 **שכשחא** דעל על – תימה. דרבא נופא את
11 ליה כילא יתפיר (בבא בתרא
12 א"א): שכשחא מנלא נפקא ושו: לומר: דהתי
13 כשלמוד קמי הגרסי, ולא דייק, שיכול לחבין
14 מעצמו כשיגדל. אבל כאן דארידי כספר שאינו
15 מונח – סמך על ספרו ואינו יוצא מדי מעותו.
16 ולא

1 **דמסוכר ולא משי ידיה** – מפחדו שכעה יזמי. **דשקל**
2 **מזייה ולא משי ידיה** – מפחדו לתלת יזמי. **דשקל**
3 **מופריה ולא משי ידיה** – מפחדו חד יזמא ולא ידע
4 **מאי קא מפריה**. **ידא אוסיא** – **דרגא לפחדא**; **ידא**
5 **אפוחא** – **דרגא לשנינא**. **תנא**: **אזכילן ומשקין תחת**
6 **המסופה**, **אפילו מחופין בכלי ברזל** – רוח רעה שורה
7 **עליה**. **תנו רבנן**: **לא ישתה אדם מים לא בלילי**
8 **רביעות ולא בלילי שבתות**. **ואם שתה** – דמנו בראשו,
9 **מפני סנהה**. **מאי סנהה** – רוח רעה. **ואם צחי מאי**
10 **תתנחיה? נימא שכעה קולות שאמר דוד על המים,**
11 **והדר ישתה, שצנאמר: "קול ה' על המים אל הקבד**
12 **הרעים ה' על מים רפים**. **קול ה' בבת קול ה' בהדר.**
13 **קול ה' שובר ארזים וישבר ה' את ארזי הלגלגן**. **קול**
14 **ה' חוצב להבות אש**. **קול ה' יחול מדרב, יחול ה'**
15 **מדרב קדש**. **קול ה' יחולל אילות ויחשוף ערות ויחבילן** פולו **אומר כבוד**. **ואי לא** – ניקא
16 **דכי**: **לול שפן אנירין אנרדיפו**, **בין כוכבי יתיבאן**, **בין בליעי שמיני אוילנא**. **ואי לא**, **אי**
17 **איבא איניש בתריה** – **גיחעריה ולימא ליה**: **פלגיא בר פלגתא**, **צחינא מיא**, **והדר גישה**.
18 **ואי לא** – **מקרקש נכתמא אחצא והדר גישה**. **ואי לא** – **גישי בה מידי והדר גישה**.
19 **תנו רבנן**: **לא ישתה אדם מים לא מן הנהרות ולא מן האגמים בלילה**, **ואם שתה** –
20 **דמנו בראשו**, **מפני הספנה**. **מאי ספנה? ספנת שבריי**. **ואי צחי מאי תתנחיה? אי איבא**
21 **איניש בהדיה** – **לימא ליה**: **פלגיא בר פלגתא**, **צחינא מיא**. **ואי לא**, **נימא איהו לנפשה**:
22 **פלגיא אקרה לי אימי אידהר משרברי שבריי רבי רבי רי**, **צחינא מיא בכפי חויר**.
23 **"ואפילו מן התמחו וכו"**. **פשטא**: **לא יצרכא אלא אפילו לרבי עקיבא דאמר: עשה שבתך**
24 **חול ואל תצטרך לבריות** – **הבא משום פרוסומו ניסא מורי**. **תנא דבי אליהו**, **אף על פי**
25 **שאמר רבי עקיבא: עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות**, **אבל עושה הוא דבר מועט**
26 **בתוך ביתו**. **מאי גינהו? אמר רב פפא**: **קסא דתרתאן**. **קרתנן**, **רבי יהודה בן תימא**
27 **אמר: הוי עו כנסר וקל כנשר רץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים**. **תנו**
28 **רבנן**: **שכעה דברים צוה רבי עקיבא את רבי יוחסע בנו**: **בני**, **אל תשב מנבחה של עיר**
29 **ותשנה**; **ואל תרוד בעיר שראשית תלמודי חכמים**; **ואל תקנס לבידת פתאום**, **כי שפן**
30 **לבית חבירך**. **ואל תמנע מנגלים מרגילך**. **השכם ואבול**, **בפזין מפני החמה ובחורף מפני**
31 **הצינה**. **ועשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות**. **והוי משתדל עם אדם שהשעה משתקת**
32 **לו**. **אמר רב פפא**: **לא למיזבן מיניה ולא לזבוגי ליה**. **אלא למעבד שותפות בהדיה**. **והשתא**
33 **דאמר רב שמואל בר יצחק**, **מאי דתיב: "מעשה דיו ברכת"** – **כל הניטל פרוטה מאיבו**
34 **מזבחה**, **אפילו למיזבן מיניה ולזבוגי ליה שפיר דמי**. **המשה דברים צוה רבי עקיבא את**
35 **רבי שמעון בן יוחי כשהיה חבוש בבית האסורין**. **אמר לו**: **רבי**, **למדני תורה**. **אמר: איני**
36 **מליפך**. **אמר לו**: **אם אין אתה מליפדני** – **אני אומר ליוחי אבא ומוקדך למלכות**. **ואמר**
37 **לו**: **בני**, **וזהו ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק**. **אמר לו**: **אם כספתה? והלא**
38 **עגל כספתה? אמר לו**: **אם בקשת ליתנן היתלה באילן גיול**; **וכשאתה מלימד את בנך** –
39 **למדוהו בספר מוהב**. **מאי היא? אמר רבא ואיתימא רב משרשיא**: **בתדא, שבשחא פיין**
40 **יעל – על לא תבשל בקדרה שבישל בה חבירך**. **מאי ניהו? גרשה בתין פעלה**. **דאמר**
41 **מי**: **גרש שששא גרשה** – **ארבע דעות במשה**. **ואי בעית אימא**: **אפילו באלמנה**, **לפי**

שאיך

1 **שאיך**

שאין כל האבנות שוות - אבר תמיש, ומתוך שאין תמיש של זה נחל לה כשל ראשון, תשא אותו. משה ונח גדול - אם תרצה לעשות מזה עם תשכר בה. אוכל פירות ולא שבר - הלה מנע לחיברך על קרקע לאכול פירות בנבייתא בול, ושכתבה לו דבר מועט לו דרמיים משכנתא דסורא (בבא מציעא סו.ד.) והיינו ריח גדול וגם מעטה היא, שיש לו

לזה שבר ריח שיערך למעט לחיבורה ולא תניי בלא קריאת פסע - שחזו מנהג דארמאין, ואיבא ארמי - על מטה ארמית ממש, משום מעשה דרב פפא. שהיתה ארמית אחת חיבת לו מטה, ותבנס בביתה לבנות הימנה, וזקק את בנה ונתנה לו המטה, וכשנסב רב פפא אמרה לו שב על המטה עד שאבאי ממועדי, וכן שמה, ולא נשכחא אמרה לה: המתה את בני, וברח לו מן המדינה. לא תעסב נירווא - משום דארמאין נירא עד שיער דדי לא הבין ארמאה באפיח (מתרדין עז.ד.) פפני שהשפן סורק - לאו דווקא, אלא משוגע דמפרש לקמן. ויבויי גיש - שדעצמיהו עליו וגם לבו ונתנ. רב תורא בריקולא - ברותא היא, אפילו כשראש השור בתוך הסל, שהוא אוכל בו וטרוד באכוליה. שרי הרג - מן יעלה אדריך. נירווא היירא - ליש על השור שלא ינתנה, כך פירש רבני. ונראה בעיני שאינו ליש אלא ענה שגוער בו בלשון הזה להכריחו מעלו, או כדי שיעשה מלאכה וכן כולן. ניווא - נערה. ניווא ארמאי - כדי למעשה בחבל ולהולכה לנח. אמר אבי עזר ותי גיש - לקמן מפרש לזה ואולי משבא דצלא - היינו על הער קודם שתגמר עבודתו צללא הוא עבדן, דארמאין בבא בתרא (הא. ארבעה לנאל ארבעה לנאל. ארמאי חמישי עזר עליה -

שאין כל אבנות שוות. מנצה ונח גדול - אוכל פירות ולא שבר. מנצה ונח מור - נושא אשה ולו בנים. ארבעה דברים צוה רבינו הקדוש את בניו: אל תדור בשכניצבי, משה ולמיני הוו ומשכו לך בלתינותא. ואל תעשה על מטה ארמית: ואל תעשה קרית שמע. ואיבא דארמית: דלא תינסב גירתא. ואיבא דארמית: ארמיות ממש. ומשום מעשה דרב פפא. ואל תהייר עניקין מן הפסע, וילמא משכוח לך ושלל מנח כל דאית לך. ואל תעמוד בפני השור בשעה שעולה מן האבן, מפני שהשמן מרקיב בין קרניו. אמר רבי שמואל: בשור שחור, ויבוימי ניסן, תני רב אשיאי: מרקיחין משור תם המשים אמה, משור מונע בלא עינו, ותנא משמיה דרבי מאיר: ריש תורא בריקולא - סק לאיגרא, ושירי דרגא מתותך. אמר רב: ניווא תתורא - תן הן; ניווא ארמיה - זה זה; ניווא דגמלא - דא דאי; ניווא דארבא הילני היא הילא והילוק הוליא. אמר אביי: עזר, דג, וכוס חמין, וביצים וכנים לבנים; כולן קשין לדבר אחר. עזר - מאן דניגא אמשפא דצלא; דג - שיבוימא ביומי ניסן; כוס - שיוירי כסא דתריקטא; חמין - חמין דחמימי משדרו עליויה; ביצים - מאן דמקורח אקליפוס; ביצים לבנים - מאן דמקורח לבושיה ולא יגמיר ליה חמיןא וימי ותדר לבוש לה, ברוין הנך ביצים, וקשין לדבר אחר. אמר רב פפא: ביווא דאית ביה שנירא - לא יעול בה איניש בלא מפניו. מאי מעמקא? משום דניגרא קמיל לחיווי ואכל ליה, ואית ביה בחיווי גרמי קמיני; ואי יתיב לה גרמא דחיווי אפרעיה - לא נפיק, ואסתבן ליה. איבא דארמית: ביווא דאית ביה שנירא לא יעול ביה איניש בהקרא. מאי מעמקא? דילמא מיכריף ביה חניא ולא ידע, ומסתבן שלשה דברים צוה רבי ישמעאל גרבי וסי את רבי (מק"ש סימן): אל תעש מום בעצמך. מאי היא? לא תהיו לך דינא בהדי הלתא, דחד הוי בעל דינך וחד תרסי. ואל תעמוד על המקה בשעה שאין לך דמים. אשתך ככלה - אל תזקק לה לילה הראשונה. אמר רב: ונבדה דארורייתא, והואיל והזחוק מעין פתוח, וילמא משכה ויבה, שלשה דברים צוה רבי יוסי בריה דהורא את רבי: אל תצא חידוי בלילה, ואל תעמוד בפני הנר ערום, ואל תנסב למרתיך חרש, שמא תפתח. עד כמה? אמר רבי יהושע בן לוי: עד שנים עשר חרש. ואל תעמוד בפני הנר ערום - דתניא: העומד בפני הנר ערום - הוי נכפה, והמשמש מפתו לאור הנר תרוין לו גנים וכפין. תנו רבנן: המשמש מפתו על מטה שתנוק ישן עליה - אותו תינוק נכפה. ולא אמרן אלא דלא הוי בר שמתא, אבל הוי בר שמתא לין בה. ולא אמרן אלא דניג לחדוי פרעיה, אבל גני לחדוי רישיה - לית לן בה. ולא אמרן אלא דלא מנח ידיה עליויה אבל מנח ידיה עליויה - לית לן בה. אל תצא חידוי בלילה - לא יצא חידוי בלילה לא בלילה רביעית ולא בלילה שבתות, מפני

1 שאין כל האבנות שוות - אבר תמיש, שלא ידא תמיש זה טוב לה בראשן ותולול
2 בו. משה ונח גדול - אם תרצה לעשות מזה וגם תשכר בה שיגור ממך. אוכל
3 פירות ולא שבר - הלה מנע לחיברך מנע על הקרקע לאכול פירות בנבייתא בול, שנכתבה
4 לו דבר מועט מן הדמים, והיינו ריח גדול וגם מעטה היא, שיש לזה שבר ריח
5 גדול למעט ולסחורה וכוונתו - לא תניי בלא
6 קריאת פסע - שחזו מנהג דארמאין. איבא
7 דארמית לא תעב כמשה ארמית פמש פשוט
8 מעשה דרב פפא - שהיתה ארמית אחת
9 חיבת לו מטה, ותבנס מדי יום יום בביתה
10 לבנות הימנה, יום אחד זקק את בנה
11 ונתנה לו המטה, וכשנסב רב פפא אמרה
12 לה: שב עד שאבאי ממועדי, וכן פירש
13 שבאיתה, אמרה המתה את בני, וברח מן
14 המדינה. ויבויי ניסן - שהתמזגו עליו וגם
15 לבו כחו ונתנה בריקולא - ומתקבל שהוא
16 אוכל בו. נירווא היירא - ליש על השור
17 שלא ינתנה. אמשכא דצלא - הישן על שר
18 בבית העברין קודם שתגמר מלאכתו. חמישי
19 היירא שדא עליויה - אם רגיל לשפך
20 עליו מים חמים יותר מדאי על כשרו. מאן
21 המפורז בלבוש - ולבוש לזה מקמי שמנח
22 יומי, דאכתי לא מטי שמנח ודאשלוהוה.
23 ונחז כנים דחרי, ואכתי איכא ביה חיווא
24 ואכלי ליה, וקשין לדבר אחר. ביה מלתא -
25 דדוח דה בעל דינך ותרי ליתוי סודך. ובגיה
26 דארורייתא - קודם שהתמזרו על עצמן אל
27 שבעה נקיים, וטובלח כיום שפסק המעין, אל
28 תזקק באותו לילה, והואיל והיום החרוק
29 מעין פתוח, וילמא שפעה זיבה. שמא תפתח -
30 ותתחיה חלל מלא מים.
31 ניווא
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42

38 שאגרת בת מחלת, היא ושמונה עשרה רוא של מלאכה
39 ושכיוו בווי יומא. ומנא תרא גנעה ברבי מניא בן דוסא. אמרה ליה: אי לא דמקורח ערך ברקיע דהתירו בתורתך - ספתיך.
40 אמר לה: אי השכנא ברקיע - גזר אני ערך שלא מעבורי ביישוב לעולם. אמרה ליה: כמסתחא מינה, שבך לי רווחא פורתא.
41 שבך לה לילי שבתות ולילי רבעיות. ותו, תרא ומנא גנעה ביה באפי. אמרה ליה: אי לא דמקורח ערך ברקיע דהתירו בנחמי
42 ובתורתך. הוה ספתיך. אמר לה: אי השכנא ברקיע - גזרני עליכי שלא מעבורי ביישוב לעולם. הא קא חווינן עקבתהו אמרי: הני

גמרא גדולה וקטנה ביאת גדולה פוטרת את הקטנה. אין ביאת הקטנה פוטרת את הגדולה אלא פוסלת את הגדול:

הלכה יא משנה מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת בא היבם על הראשונה וחזר ובא על השנייה או שבא אחיו על השנייה לא פסל את הראשונה וכן שתי הרשות קטנה והרשת בא היבם על הקטנה וחזר ובא על הרשת או שבא אחיו על הרשת לא פסל את הקטנה בא היבם על הרשת וחזר ובא על הקטנה או שבא אחיו על הקטנה פסל את הרשת:

גמרא אפילו לא בא על הקטנה פוסל את הרשת שאילו לא בא על הקטנה ומתה היה מותר בהרשת ועכשיו שבא עליה אפילו מתה פסל את הרשת:

הלכה יב משנה פיקחת והרשת בא היבם על הפיקחת וחזר ובא על הרשת או שבא אחיו על הרשת לא פסל את הפיקחת בא היבם על הרשת וחזר ובא על הפיקחת או שבא אחיו על הפיקחת פסל את הרשת:

גמרא אפילו לא בא על הפיקחת פוסל את הרשת שאילו לא בא על הפיקחת ומתה היה מותר בהרשת. ועכשיו שבא עליה אפי' מתה פסל את הרשת:

הלכה יג משנה גדולה וקטנה בא היבם על הגדולה וחזר ובא על הקטנה או שבא אחיו על הקטנה לא פסל את הגדולה בא היבם עלה קטנה וחזר ובא על הגדולה או שבא אחיו על הגדולה פסל את הקטנה ר' לעזר אומר מלמדין את הקטנה שתמאן בו:

גמרא אפילו לא בא על הגדולה פסל את הקטנה שאילו לא בא על הגדולה ומתה היה מותר בקטנה ועכשיו שבא עליה אפילו מתה פסל את הקטנה. ר' לעזר אומר מלמדין את הקטנה שתמאן בו. לשעבר הא בתחילה לא. רבי מנא אומר לה סתם ר' יצחק בריה דרבי חייה כתובה בשם דרבי יוחנן דר' מאיר היא דר' מאיר אומר אין חולצין ולא מייבמין את הקטנה שמא תימצא איילונית:

הלכה יד משנה יבם קמן שבא על יבמה קטנה יגדלו זה עם זה בא על יבמה גדולה תגדלנו היבמה שאמרה בתוך שלשים יום

[דף ע"ה ע"א]

לא נבעלתי כופין אותו שיהלויץ לה לאחר שלשים יום מבקשין ממנו שיהלויץ לה בזמן שהוא מודה אפילו לאחר שנים עשר חדש כופין אותו שיהלויץ לה הנודרת הנייה מיבמה בחיי בעלה כופין אותו עד שיהלויץ לה לאחר מיתת בעלה מבקשין ממנו שיהלויץ לה אם נתכוונה לכך אפילו בחיי בעלה מבקשין ממנו שיהלויץ לה:

גמרא מענת בתולים עד שלשים יום דברי ר' מאיר וחכמים אומרים מיד. מה נן קיימין אם בשבעל מיד. ואם בשלא בעל אפילו לאחר כמה. אלא כן אנן קיימין בסתם. ר' מאיר אמר חזקה אדם מעמיד עצמו שלשים יום ורבנין אמרין אין אדם מעמיד אפילו יום אחד. ר' ירמיה בעי מהו שיהא נאמן לומר על דר' מאיר העמדתי עצמי שלשים יום בשביל לעשות הוולד שתוקי. נישמענה מן הדא היבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי כופין אותו שיהלויץ לה. לאחר שלשים יום מבקשין ממנו להלוץ לה <לאחר שלשים> ואמר ר' לעזר דר' מאיר היא. ואמר ר' לעזר לא שנו אלא אצלה הא אצל צרתה לא. כמה דתימר תמן לא הכל ממנה לחוב לצרתה. אף הכא לא הכל ממנו לחוב לבנו. כהדא הוא אומר בעלתי והיא אומרת לא נבעלתי אף על פי שחזר ואמר לא בעלתי לא הכל ממנו שכבר משעה הראשונה אמר בעלתי. אבל אם אמר משעה הראשונה לא בעלתי שניהן יכולין לעקור חזקה. חברייא בעיי מה נן קיימין אם כמשנה הראשונה שמענו שמותר ליבם אם כמשנה אחרונה שמענו שמותר להלוץ. שמענו שכופין. רב הונא בשם רב והוא שיהא הגמ יוצא מתחת ידו לתוך ידה. הוא אמר גמ אשה והיא אומרת גמ יבמה בתוך ל' חזקה לא בעל כופין אותו שיהלויץ לה. לאחר ל' יום מבקשין ממנו שיהלויץ.

[דף ע"ה ע"ב]

ר' יוסי בעי לאחר שלשים יום חזקה בעל ואת אמר כופין. אלא כיני רב הונא בשם רב והוא שיהא הגמ יוצא מתוך ידו לתוך ידה. הוא אמר גמ אשה והיא אומרת גמ יבמה בתוך שלשים חזקה לא בעל כופין אותו שיהלויץ לה לאחר שלשים יום מבקשין ממנו שיהלויץ לה. כהדא הוא אמר בעלתי והיא אומרת לא נבעלתי פשיטא דהוא מעלה לה מזונות. פשיטא שאינו יורשה. לא צריכא דלא מהו שיירש ניכסי אחיו. היא אומרת נבעלתי והוא אומר לא בעלתי פשיטא שאינו מעלה לה מזונות פשיטא <שהוא> <שאינו> יורש ניכסי אחיו לא צריכא דלא מהו שיירשנה:

פרק יד

הלכה א משנה הרש שנשא פיקח פיקח שנשא הרשת אם רצה להוציא יוציא אם רצה לקיים יקיים. כשם שהוא כונם ברמיזה כך הוא מוציא ברמיזה פיקח שנשא פיקח ונתהרשה אם רצה יוציא ואם רצה יקיים נשמתה לא יוציא נתהרש או נשמתה לא יוציא עולמית:

גמרא כיצד הוא עושה רומז והוא נותן לה גיטה. כשם שהוא רומז כך הוא נרמז. מתניתא בשקידשה בכסף אבל אם קידשה בבעילה קידושו מעשה וגירושו אינו מעשה. ר' לעזר שאל לר' יוחנן אשתו של הרש ושל שומה אמר ליה אפי' אשם תלוי אין בה. ר' יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן ר' הילא בשם ר' לעזר אפילו אשם תלוי אין בה. מכיון דאת אמר אפילו אשם תלוי אין בה ובא אחר וקידשה נתפשו בה קידושין גירש מותרת להינשא לראשון. הדיא היא דתני ר' חייה אשתו של הרש שגירשה הרש והלכה ונישאת להרש או לפיקח קורא אני עליה (דברים כד) לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה. אשתו של פיקח שגירשה והלכה ונישאת להרש >או לפיקח< קורא אני עליה לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה.

[דף ע"ז ע"א]

אשתו של הרש שהלך לו בעלה למדינת הים ובאו ואמרה לה מת בעליך והלכה ונישאת להרש או לפיקח ואחר כך בא בעלה תצא מזה ומזה. אשתו של פיקח שהלך בעלה למדינת הים באו ואמרו לה מת בעליך והלכה ונישאת להרש ואחר כך בא הפיקח. הוינן סברין מימר יוציא ההרש ויקיים הפיקח. עוד היא באילין קנסייא. נשמתה לא יוציא. דבית ר' ינאי אמרי מפני גרירה. ר' זעירא ור' אילא תריהון אמרין שאינה יכולה לשמור את גיטה. ר' נחמיה בר מר עוקבן בריה דרבי יוסי אמר תלתא. עבר וגירש. מאן דאמר מפני גרירה גירש מאן דאמר שאינה יכולה לשמור את גיטה אסור. יש לה בן ואב ואח מאן דאמר מפני גרירה אסור מאן דאמר שאינה יכולה לשמור את גיטה יש לה אב ויכולה היא לשמור את גיטה. פעמים שומה פעמים חלומ' מאן דאמר מפני גרירה אסור מאן דאמר שאינה יכולה לשמור את גיטה יש לה עיתים ויכולה היא לשמור את גיטה:

הלכה ב משנה א"ר יוחנן בן נורי וכי מפני מה האשה שנתהרשה יוצאת והאיש המתהרש אינו מוציא אמרו לו לא דומה האיש המגרש לאשה המתגרשת שהאשה יוצאת לרצונה ושלא לרצונה והאיש אינו מוציא אלא לרצונו העיד ר' יוחנן בן גודגדא על החרשת שהשיאה אביה שהיא יוצאה בגמ' אמרו לו אף זו כיוצא בה:

גמרא ר' חנניה בעא קומי רבי הילא נראין הדברים בפיקחת שיש בה דעת שהיא יוצאה בין לדעת בין שלא לדעת. והרשת שאין בה דעת לא תצא אלא לדעת. ולא עידות היא. אף זו כיוצא בה ומוסיפין על העדות. ור' חנניה סבר מימר בפיקחת שהשיאה אביה ונתגרשה. רבי יוסה סבר מימר בקטנה שהשיאה אביה ונתגרשה אמר ר' יוחנן לית כן על ראשה אית כן על סופה.

[דף ע"ז ע"ב]

מה אית כן על ראשה כשהיה חרש בעל החרשת. פיקח פעל הפיקחת. אבל אם היה חרש בעל הפיקחת פיקח בעל החרשת הוא דתנינן דבתר דבתר דבתרה:

הלכה ג משנה שני אחים חרשים נשואים לשתי אחיות חרשות או לשתי אחיות אחת חרשת ואחת פיקחת או שתי אחיות חרשות נשואות לשני אחין פקחין לשני אחין חרשין לשני אחין אחד חרש ואחד פיקח הרי אילו פטורין מן החליצה ומן הייבום אם היו נכריות יכנסו אם רצו להוציא יוציאו שני אחין אחד חרש ואחד פיקח נשואין לשתי אחיות פיקחות מת חרש בעל פיקחת מה יעשה פיקח בעל פיקחת תצא משום אחות אשה מת פיקח בעל פיקחת מה יעשה חרש בעל פיקחת מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו אמורה לעולם:

גמרא צרתה מהו. נישמעניה מן הדא בתו פיקחת נשואה לאחיו חרש צרתה פטורה מן החליצה ומן הייבום:

הלכה ד משנה שני אחים פקחין נשואין לשתי אחיות אחת חרשת ואחת פיקחת מת פיקח בעל חרשת מה יעשה פקח בעל פיקחת תצא משום אחות אשה מת פיקח בעל פיקחת מה יעשה פיקח בעל חרשת מוציא את אשתו בגט ואת אשת אחיו בחליצה:

גמרא צרתה מהו. נישמעניה מן הדא בתו חרשת נשואה לאחיו פיקח צרתה חולצת ולא מתייבמת:

הלכה ה משנה שני אחים אחד חרש ואחד פיקח נשואין לשתי אחיות אחת חרשת ואחת פיקחת מת חרש בעל חרשת מה יעשה פיקח בעל פיקחת תצא משום אחות אשה מת פיקח בעל פיקחת מה יעשה חרש בעל חרשת מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו אמורה לעולם:

גמרא צרתה מהו. נישמעניה מן הדא בתו הרשת נשואה לאחיו הרש צרתה פטורה מן החליצה ומן הייבום:

הלכה ו משנה שני אחין אחד הרש ואחד פיקח נשואין לשתי נכריות פקחות מת הרש בעל פיקחת מה יעשה פיקח בעל פיקחת או חולץ או מייבם מת פיקח בעל פיקחת מה יעשה הרש בעל פיקחת כונם ואינו מוציא לעולם:

גמרא מהו שתאכל בתרומה. נישמעניה מן הדא בת ישראל פיקחת שנישאת לכהן הרש אינה אוכלת בתרומה מת ונפלה לפני היבם. אם היה פיקח אוכלת הרש אינה אוכלת:

הלכה ז משנה שני אחין פקחין נשואין לשתי נכריות אחת הרשת ואחת פיקחת מת פיקח בעל הרשת מה יעשה פיקח בעל פיקחת כונם אם רצה להוציא יוציא מת פיקח בעל פיקחת מה יעשה פיקח בעל הרשת או חולץ או מייבם

[דף ע"ז ע"א]

שני אחין אחד הרש ואחד פיקח נשואין לשתי נכריות אחת הרשת ואחת פיקחת מת הרש בעל הרשת מה יעשה פיקח בעל פיקחת כונם אם רצה להוציא יוציא מת פיקח בעל פיקחת מה יעשה הרש בעל הרשת כונם ואינו מוציא לעולם:

גמרא מהו שתאכל בתרומה. נישמעניה מן הדא בת ישראל פיקחת שנתארסה לכהן פיקח לא הספיק לכונסה לחופה של נישואין עד שנתחרש הוא או עד שנתחרשה היא אינה אוכלת בתרומה. מת ונפלה לפני היבם ואפילו הרש אוכלת. בזה יפה כח היבם מכה הבעל שהיבם הרש ומאכיל והבעל הרש ואינו מאכיל:

פרק טז

הלכה א משנה האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים שלום בינו ובינה ושלום בעולם באה ואמרה מת בעלה תינשא מת בעלה תתיבם שלום בינו לבינה ומלחמה בעולם אין שלום בינו לבינה ושלום בעולם באה ואמרה מת בעלי אינה נאמנת רבי יודה אומר לעולם אינה נאמנת אלא אם כן באה בוכה ובגדיה קרועים אמרו לו אחת זו ואחת זו תינשא:

גמרא כמה דאת אמר אם יש עדים שהיא אשת איש והיא אומרת גרושה אני אינה נאמנת ואמר אף הכא כן. שנייא היא בעידי מיתה מאחר שאם יבוא הוא מכחיש. ותהא נאמנת לומר מת יבמי. לית יכיל דתנינן שאין האשה נאמנת לומר מת יבמי שתינשא ולא מתה אחותי שתיכנס לביתה. אמר רבי בא בעלה שנישאת לו לרצונה נאמנת. יכמה שנפלה לו על כרחה אינה נאמנת. ר' הושעיה בעי הגע עצמך שנישאת לו על כרחה מעתה לא תהא נאמנת. לא סוף דבר כמשנה האחרונה שעד אחד מתירה. ואפילו כמשנה הראשונה שאין עד אחד מתירה היא מותרת עצמה. מה בינה לעד אחד. עד אחד חשוד לקללה והיא אינה חשודה לקלקל את עצמה. עד אחד מהו שיהא נאמן בשעת מלחמה. נישמענינה מן הדא חד בר נש ביומוי דרבי אמר ליה הן ההוא פלן אמר לון מית. הן ההוא פלן אמר לון מית. אמר ליה וכולהון מתים. אמר לון ואילו הויין בחיין לא הוון מית. רבי ירמיה בשם ר' חנינה מעשה בא לפני רבי

[דף ע"ז ע"ב]

ואמר מאן דנישאת נישאת מאן דלא נישאת לא נישאת. רבי אייבו בר נגרי בשעת מלחמה הוות. הדא אמרה שעד אחד נאמן בשעת מלחמה. מה בין שלום לעולם לבין מלחמה לעולם. מלחמה בעולם סבורה בו שמת ולא מת. עד כדון כשהיתה מלחמה בצפון ובאת מן הצפון בדרום ובאת מן הדרום. היתה מלחמה בצפון ובאת מן הדרום והיא אומרת מן הצפון באתי ואני אומר מן הדרום באת והיא אומרת מן הצפון באתי סבורה להתיר את עצמה. היא אמרה על מיטתו מת ואני אומר למלחמה הלך. היא אומרת על מיטתו מת סבורה להתיר את עצמה. אי זו היא קטמה. רבי בא בשם רב חייה בר אשי לא קידשתני ולא גרשתני ולא הייתי אשתך מימיו אין זה קטמה. קידשתני וגירשתני אלא שלא נתת לי כתובתי הרי זה קטמה. אמרה רבי בא קומי ר' חייה בר אבא אמר ליה לוי בני אלא אפילו היא תובעת בודאי להתגרש. רבי יהודה אומר לעולם אינה נאמנת אלא אם כן באה בוכה ובנדיה קרועים. מתיבין לרבי יהודה הגע עצמך שהיתה אחת בוכה ואחת שאינה בוכה לזו את אוסר ולזו את מתיר. התיב ר' חנניה חברון דרבנין הגע עצמך שיצא בנה למדינת הים ומת שם אני אומר שמא היא מזכרת ובוכה:

הלכה ב משנה בית הלל אומרים לא שמענו אלא בכואה מן הקציר בלבד אמרו להן בית שמאי אחד הבאה מן הקציר ואחד הבאה מן הזיתים ואחד הבאה ממדינת הים לא דיברו בקציר אלא בהווה הוורו בית הלל להורות כדברי בית שמאי:

גמרא אמרו להן בית שמאי והלא כל השנה כולה קציר הא כאי זה צד יצא קציר שעורים ונכנס קציר חטים יצא קציר ונכנס בציר יצא בציר ונכנס מסיק. נמצאת כל השנה כולה קציר. וקיימו את דבריהן. ולמה קציר אמר ר' מנא דאונסה שכיח שאין החמה קופחת על ראשו של אדם אלא בשעת הקציר הדא היא דכתיב (מלכים ב ד) ויגדל הילד ויהי היום ויצא אל אביו אל הקוצרים ויאמר אל אביו ראשי ראשי ויאמר אל הנער שאהו אל אמו. וישאהו ויביאהו אל אמו וישב על ברכיה עד הצהריים וימת. ורבנן אמרי דריחשא שכיח. אמר רבי יוסי כי רבי בון (תהילים קח) סכותה לראשי ביום נשק.

[דף ע"ח ע"א]

ביום שהקיץ נושק את החורף. דבר אחר ביום נשק. זה נשקו של גוג. דבר אחר ביום ששני עולמות נושקין זה את זה העולם הזה יוציא והעולם הבא נכנס:

הלכה ג משנה בית שמאי אומרים תינשא ותיטול כתובה ובית הלל אומרים תינשא ולא תיטול כתובה אמרו להו בית שמאי היתרתם את הערוה החמורה ולא תתירו את הממון הקל אמרו להן בית הלל מצינו שאין האחין נכנסין לנחלה על פיה אמרו להן בית שמאי והלא מספר כתובתה נלמוד שהוא כתב לה שאם תינשאי לאחר תיטלי מה שכתוב לך חזרו בית הלל להורות כדברי בית שמאי:

גמרא בנות מהו שייכנסו למזונות על פיה. בית שמאי עבדין כתובה מדרש דבית שמאי דרשין מספר כתובתה נלמוד שהוא כתב לה שאם תינשאי לאחר תיטלי מה שכתוב לך. חזרו ב"ה להורות כדברי ב"ש. בית הלל עבדין כתובה מדרש דרש הלל הזקן לשון הדיוט היו כותבין באלכסנדריא שהיה אחד מהן מקדש אשה וחבירו חוטפה מן השוק וכשבא מעשה לפני חכמים ביקשו לעשותן ממזרים אמר להן הילל הזקן הוציאו כתובת אימותיהן. והוציאו כתובת אימותיהן ומצאו כתוב בהן לכשתכנסו לביתי תהויין לי לאנתו כדת משה ויהודאי. רבי לעזר בן עזריה עבד כתובה מדרש דרש רבי לעזר בן עזריה הבנים יירשו והכנות יזונו. מה הבנים אינן יורשין אלא לאחר מיתת אביהן. אף הבנות אינן ניוזנות אלא לאחר מיתת אביהן. ר' מאיר עבד כתובה מדרש דאמר רבי מאיר המקבל שדה מחבירו שמין אותה כמה היא ראויה לעשות ונותנין לו. שהוא כתב לו אם אוביר ולא אעביד אשלם במיטבא. רבי יודה עבד כתובה מדרש. תני בשם רבי יודה מביא הוא אדם על ידי אשתו כל קרבן שהיא חייבת אפילו אכלה חלב אפילו חיללה את השבת. וכן היה רבי יודה אומר פוטרה אינו חייב בה שכן היא כותבת לו ואחרן די אתיין לך מן קדמת דנא. ר' יוסי עבד כתובה מדרש דרש רבי יוסי מקום שנהגו לעשות כתובה מלוה גובה את הכל. לכפול אינה גובה אלא מחצה. רבי לעזר אמר אין אדם רשאי ליקח לו בהמה חיה ועוף אלא אם כן התקין להן

מוזנות. ר' יהושע בן קרחה עבד כתובה מדרש דאמר רבי יהושע בן קרחה המלוה את חבריו לא ימשכננו יותר על חובו.

[דף ע"ח ע"ב]

שהוא כותב לו תשלמתה מן ניכסי די אתיין לידי דאקנה לקבל דנה. רב חונה עבד כתובה מדרש. דרש רב חונה הבנים יירשו והבנות ייוזנו. מה הבנים יורשין מן הממלטלין אף הבנות ניוזנות מן הממלטלין. שמואל אמר אין הבנות ניוזנות מן הממלטלין. מתניתא מסייעא לשמואל בנן נוקבן דיהוון ליכי מינאי יהוויין יתבן בביתי ומיתזנן מניכסיי. ותני עלה ממקרקעי ולא מממלטלי. אמר רבי בא בר זבדא אתיא דרב הונא כרבי ורבי שמואל כרבי שמעון בן לעזר. דתני אחד נכסים שיש להן אחריות ואחד נכסים שאין להן אחריות נפרעין מהן למוזון האשה והבנות דברי רבי ר' שמעון בן לעזר אומר נכסים שיש להן אחריות הבנים מוציאין מן הבנות והבנות מן הבנות והבנים מן הבנות והבנות מן הבנות. ואמר חזר בה רב הונא. אמרין יאות כתובה דבר תורה ומוזון הבנות מדבריהן. ודבריהן עוקרין דבר תורה. אלא בכסף כתובת אמן פליגין. וכסף כתובת אמן. לא קרקע הוא. היורד לניכסי אשתו ונתן עיניו בה לגרשה וקפץ ותלש מן הקרקע הרי זה זריו ונשכר. היורד לניכסי שבויין ושמע עליהן שהן ממשמשין ובאין וקפץ ותלש מן הקרקע הרי זה זריו ונשכר. ואילו הן ניכסי שבויים כל שהלך אביו או אחיו או אחד מכל המורישין אותו למדינת הים ושמע עליהן שמת וירד לו לנחלה. אבל ניכסי נטושין מוציאין אותה מידו. ואילו הן ניכסי נטושין כל שהלך אביו או אחיו או אחד מכל המורישין אותו למדינת הים ולא שמתו וירד לו לנחלה. אמר רבן שמעון בן גמליאל שמעתי הוא שבויין הוא נטושין. אבל ניכסי נטושין מוציאין מידו. ואילו הן ניכסי נטושין כל שהלך אביו או אחיו או אחד מכל המורישין אותו למדינת הים ואין ידוע איכן הוא. שמואל אמר שבוי זה שיצא שלא לדעת שאילו יצא לדעת היה מצויהו. נטוש זה שיצא לדעת תדע לך שעילה היה רוצה להבריהו מנכסיו. הרי לדעת יצא ולא ציוהו. ר' אחא ר' בא רב יהודה בשם שמואל הממלטלים אין בהן משום ניכסי נטושין. רבי יעקב בר אחא בשם רב יהודה כמה עומדת להיקצר וגפנים עומדות להיבצר מממלטלין הן. רב ששת שאל

[דף ע"ט ע"א]

אילין דיקליא דבבל דלא צריכין מרככא לא מסתברא מיעבדינן בקמה עומדת להיקצר וגפנים עומדות להיבצר:

הלכה ד משנה הכל נאמנין להעידה חוץ מחמותה ובת חמותה וצרתה ויבמתה ובת בעלה מה בין גט למיתה שהכתב מוכיח עד אחד אמר מת ונישאת ובא אחר ואמר לא מת הרי זה לא תצא עד אמר מת ושנים אומרים לא מת אף על פי שנישאת תצא שנים אומרים מת ועד אחד אמר לא מת אף על פי שלא נישאת תינשא:

גמרא תני כשם שאינן נאמנות עליה כך אינה נאמנת עליהן. בן חמותה כבת חמותה. בן בעלה כבת בעלה. צרתה אפילו נשואה יבמתו אפילו אחותה. אמר רבי יוסי מתניתא אמרה כן שלא עשו זכרים כנקיבות דתנינן תמן שאין האשה נאמנת לומר מת יבמי שתינשא ולא מתה אחותי שתיכנס לביתה. מפני שאין לה בנים. אבל אם יש לה בנים נאמנת. והכתוב מוכיח ולא מפיה מאמינן אותה. שאילו לא אמר בפניי נכתב ובפניי נחתם אף את שמא מתירה להינשא. אמר רבי יוסי כי רבי בון כהויא דאמר רבי בון אינו חשוד לקללה בידי שמים. בבית דין חשוד לקללה. שמתוך שהוא יודע שאם בא ועירער עיררו בטל אף הוא מחתמו בעדים כשירים. והכא מתוך שהיא יודעת שלא עשו בה דבריה אצל חבירתה כלום אף היא אומרת אמת: פסקא: עד א' אומר כו'. עד א' אמר מת ונישאת ובא אחר ואמר לא מת הרי זו לא תצא. מפני שאמר משנישאת.

[דף ע"ט ע"ב]

הא אם עד שלא נישאת ונישאת תצא. אמר ר' יוחנן זו דברי רבי מנחם בי רבי יוסי. אבל דברי חכמים בין אמר משנישאת בין שאמר עד שלא נישאת לא תינשא. ואם נישאת לא תצא. רב נחמן בר יעקב בשם רב נישאת על פי עדים שנים אפילו אתון אמרין לה לית אתנו. רבי שמואל בר רב יצחק בעי הגע עצמך שהוא אדם מסויים כגון אימי. אמר רבי יוסי בי ר' בון ולית כמן בר נש דמיי לרבי אמי. אתא עובדא קומי דרבנן דתמן אמרין ליה לית אתנו. קם אבא בר בא ולחש לה גוי אודנה. אמר לה בחייך הב לה גט מספק. קמו תלמידיו דרב ומחזינה אמר ערקתא יקד וספסלה יקד. שמואל אמר תמן הוינא ולא ערקתא יקדת ולא ספסלה יקדת אלא אבא הוא דלקה. וקם לה. אתא עובדא קומי רבי אימי א"ל אין בריא דהיא שריא לך אלא תהא יודע דבניה דההוא גברא ממוזרא קומי שמייא. והוה רבי זעירא מקלם ליה דו מקים מילתא על בררא:

הלכה ה משנה אחת אומרת מת ואחת אומרת לא מת זו שאמרה מת תינשא ותיטול כתובה וזו שאמרה לא מת לא תינשא ולא תיטול כתובה אחת אומרת מת ואחת אומרת נהרג ר' מאיר אומר הואיל והן מכחישות זו את זו הרי אילו לא ינשאו ר' יודה ור' שמעון אמר זו וזו מודות שאינו קיים הרי אילו ינשאו:

גמרא רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן רבי הילא בשם רבי לעזר מודה רבי מאיר בראשונה. אשכח תני עוד הוא במחלוקת מה בין שנייה מה בין ראשונה. ראשונה לא עשו כה דבר זה אצל חבירתה כלום. א"ר לעזר

[דף פ' ע"א]

מודה ר' יודה ור' שמעון בעדים. מה בין עדים. מה בין צרה. לא עשו דברי צרה אצל חבירתה כלום. אמר ר' יוחנן אילו אמרה רבי לעזר מני שמעה ואמרה. תמן תנינן מי שהיו שתי כיתי עדים מעידות אותו אלו מעידין אותו שנזר שתיים ואלו מעידין אותו שנזר חמש. רב אמר בכלל נחלקו אבל כפרט כל עמא מודיי שיש בכלל חמש שתיים ואלו מעידין אותו שנזר חמש. רב אמר בכלל נחלקו אבל בכלל כל עמא מודיי נחלקת העדות אין כאן נזירות. והידינו כלל והידינו מונה. כלל ההן אמר תרתי וההן אמר חמש. מונה ההן אמר חדא תרתי. וההן אמר תלת ארבע וחמש. רב אמר הכחיש עדות בתוך עדות לא בטלה העדות. ר' יוחנן אמר הכחיש עדות בתוך עדות בטלה העדות. דברי הכל הכחיש עדות לאחר עדות לא בטלה העדות. רבי יוחנן כדעתיה דמר ר' בא ר' חייה בשם ר' יוחנן הוחזק המונה זה אמר מן הכים מונה. וזה אומר מן הצרור מונה. הכחיש עדות בתוך עדות. ואף רב מודה שבטלה העדות. מה פליגינן כשהיו שתי כיתי עדים אילו אומרים מן הכים מונה ואילו אומרים מן הצרור מונה הכחיש עדות בתוך עדות וכרב לא בטלה העדות. אילו אומרים בתוך חיקו מנה ואילו אומרים בתוך פונדתו מנה דברי הכל הכחיש העדות לאחר עדות לא בטלה עדות. זה אמר במקל הרגו וזה אמר בסייף הרגו הכחיש עדות בתוך עדות בטלה העדות. ואף רב מודה שבטלה עדות. מה פליגינן כשהיו שתי כתי עדים אלו אומרים במקל הרגו ואילו אומרים בסייף הרגו הכחיש עדות בתוך עדות בטלה העדות. וכרב לא בטלה העדות. אילו אומרים בדרום פנה ואילו אומרים בצפון פנה ד"ה הכחיש עדות לאחר עדות לא בטלה העדות. הייליה דרב מן הדא רבי שמעון ורבי יודה אומרים הואיל וזו וזו מודות שאינו קיים ינשאו ולא שמיע דמר רבי לעזר מודה ר' יודה ור' שמעון בעדים. מה בין עדים מה בין צרה לא עשו דברי צרה אצל חבירתה כלום. מתניתא פליגא על רב אחד הקירות ואחד בדיקות בזמן שהן מכחישין זה את זה עדותן במיולה. אמר רבי מנא פתר לה רב עד בעד. א"ר אבון ואפילו תימר כת בכת שנייא היא בדיני נפשות

[דף פ' ע"ב]

(דברים מז) צדק צדק תרדוף:

הלכה ו משנה עד אמר מת ועד אמר לא מת אשה אמרה מת ואשה אומרת לא מת הרי זו לא תינשא:

גמרא גידל בר בנימין בשם רב בכל מקום שהכשירו עדות אשה כאיש האיש מכחיש את האשה ניתני עד אומר מת ואשה אומרת לא מת אשה אומרת מת ועד אומר לא מת. תני דבית רבי כן. תני בשם ר' נחמיה הולכין אחר רוב העדים. היך עבירה שתי נשים ואשה אחת עשו אותן כשני עדים ועד אחד. הדיא את אמר באשה ונשים אבל אם היו מאה נשים ועד אחד כעד בעד אינון:

הלכה ז משנה האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים באת אומרה מת בעלי תינשא ותיטול כתובה וצרתה אסורה היתה בת ישראל לכהן תאכל בתרומה דברי ר' טרפון ר' עקיבה אומר אי זה דרך מוציאתה מידי עבירה עד שתהא אסורה להינשא ואסורה מלוכל בתרומה:

גמרא חשודה היא לקלקל עצמה כדי לקלקל צרתה מעתה אפילו על עצמה לא תהא נאמנת מתוך שהיא יודעת שלא עשו דבריה אצל חבירתה כלום אף היא אומרת אמת. מעתה אפילו על צרתה תהא נאמנת. אמר רבי הילא חוזר לקילקול הראשון חשודה היא לקלקל עצמה כדי לקלקל צרתה:

הלכה ח משנה אמרה מת בעלי ואחר כך מת חמי תינשא ותיטול כתובה וחמותה אסורה היתה בת ישראל לכהן תאכל בתרומה דברי ר' טרפון רבי עקיבה אומר אי זו דרך מוציאתה מידי עבירה עד שתהא אסורה להינשא ואסורה מלוכל בתרומה:

גמרא ותהא נאמנת לומר מת חמי לא כן סברין מימר כשם שאינן נאמנות עליה כך היא אינה נאמנת עליהן.

[דף פ"א ע"א]

אמר רבי חנינה תיפתר שהיה חמיה כן וסיימה:

הלכה ט משנה קידש אחת מחמש נשים ואין ידוע אי זו קידש כל אחת ואחת אומרת אותי קידש נותן גט לכל אחת ואחת וכתובה ביניהן ומסתלק דברי רבי טרפון ר' עקיבה אומר אי זו דרך מוציאתו מידי עבירה עד שיתן גט וכתובה לכל אחת ואחת גזל אחד מחמשה ואין ידוע אי זה מהן גזל וכל אחד ואחד אומר אותי גזל מניח את הגזילה ביניהן ומסתלק דברי ר' טרפון רבי עקיבה אומר אי זו דרך מוציאתו מידי עבירה עד שישלם גזילה לכל אחד ואחד:

גמרא אמר רבי אסי מתניתין דר' עקיבה דלא כרבי טרפון דתנינן תמן אמר לשנים גזלתי את אחד מכם מנה ואיני יודע איזה מכם הוא אביו של אחד מכם הפקיד אצלי מנה ואיני יודע איזה מכם הוא נותן לזה מנה ולזה מנה שהודה מפי עצמו. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן דברי הכל היא אומר צא ידי שמים. רבי בא בשם רב יהודה כאן שיש עדים יודעים כאן שאין עדים יודעים. רבי הילא בשם ר' אלעזר כאן בשותקין כאן במדברים. רבי ירמיה בשם רב כאן בנשבע כאן בשלא נשבע רבי יוחנן אמר אם בנשבע היה לו לעשות שליח בית דין ולמסור. ר' יוחנן סבר מימר בית דין שעשאו גזול לא בית דין שעשאו נגזל. רב אמר בית דין שעשאו נגזל ולא בית דין שעשאו גזול. הייליה דרב מן הדא דמר רבי שמעון בן לעזר בית דין שעשאו נגזל ולא בית דין שעשאו גזול רבי ירמיה בעי אם בנשבע היה לו לשתוק ר' ירמיה סבר מימר היה לו לשתוק ולא להודות. רבי יוסה סבר מימר היה לו לשתוק ולא להשבע. אמר רבי יודן ואפילו תימר דאינון אמרין היא שותקין והיא מדברים בגזילה מודי בפקדון דשתק מתגר ודמשתעי מספר. דשתק מתגר מן הדא שנים שהפקידו אצל אחד זה מנה וזה מאתים זה אומר מאתים שלי וזה אומר מאתים שלי נותן לזה מנה ולזה מנה והשאר יהא מונח עד שיבא אליהו.

[דף פ"א ע"ב]

דמשתעי מספר מי הכא אמר גזלתי את אחד מכם ואיני יודע איזה מכם כו':

הלכה י משנה האשה שהלכה היא ובעלה ובנה למדינת הים באה ואמרה מת בעלי ואח"כ מת בני נאמנת מת בני ואח"כ מת בעלי אינה נאמנת והוששין לדבריה וחולצת ולא מתייבמת נתן לו בן במדינת הים אמרה מת בני ואחר כך בעלי נאמנת מת בעלי ואחר כך מת בני אינה נאמנת והוששין לדבריה וחולצת ולא מתייבמת נתן לי יבם במדינת הים אמרה מת בעלי ואחר כך מת יבמי יבמי ואחר כך מת בעלי נאמנת הלכה היא ובעלה ויבמה למדינת הים אמרה מת בעלי ואחר כך מת יבמי ואחר כך מת בעלי אינה נאמנת שאין האשה נאמנת לומר מת יבמי שתינשא ולא מתה אהותי שתיכנס לביתה ואין האיש נאמן לומר מת אחי שייבם את אשתו ולא מתה אשתו שיישא אהותה:

גמרא רבי חנניה בעא קומי רבי אילא מן תנא הוששין לדבריה חולצת רבי טרפון דלא כרבי עקיבה א"ל דברי הכל הוא הכא אוקף ר' עקיבה מודה בה מה בינה לקדמייתא הכא תימר אינה נאמנת וכה תימר נאמנת כשיצתה מכלל היתר ליבם והן דתימר אינה נאמנת בשלא יצתה מכלל היתר ליבם.

אמר ר' יוסה מתניתא אמרה כן שלא עשו דבריו כנקיבות דתנינן שאינה נאמנת לומר מת יבמי שתנישא ולא מתה אחותי שתכנס לביתה מפני שאין לה בנים הא אם יש לה בנים נאמנת:

פרק טז

הלכה א משנה האשה שהלך בעלה וצרתה למדינת הים באו ואמרה לה מת בעליך לא תינשא ולא תתייבם עד שתדע שזא מעוברת צרתה היה לה המות אינה חוששת יצאת מליאה חוששת רבי יהושע אמר אינה חוששת:

[דף פ"ב ע"א]

גמרא רב שאיל לרבי חייה רובה ותמתין שלשה ותחלוץ מיד. מה נפשך אם בן קיימה הוא לא נגעה בה חליצה אם אינו בן קיימה הרי חליצתה בידה. אמר ליה לא שני שלשה חדשים אלא אצלה. הא אצל צרתה כמה תמתין מ' חדשים. ותחלוץ מיד. מה נפשך אם בן קיימה הוא לא נגע בה חליצה אם אין בן קיימה הוא הרי חליצה בידה. אתא רבי יהודה בשם רבי אלעזר בשם רבי חייה רובא שלא תהא צריכה כרוז לכהונה. חבריא בשם רבי יוחנן טעמון דרבנן כי ישבו בודאי ולא בספק. יצאת מליאה חוששת שהוא ספק אחד ספק זכר ספק נקיבה מדבר תורה להחמיר. רבי יהושע אומר אינה חוששת שהן שני ספיקות ספק אחד ספק זכר ספק נקיבה ספק בן קיימה אינו בן קיימה שתי ספיקות מדברי תורה להקל:

הלכה ב משנה שתי יבמות זו אומרת מת בעלי וזו אומרת מת בעלי זו אסורה מפני בעלה של זו וזו אסורה מפני בעלה של זו לזו עדים ולזו אין עדים את שיש לה עדים אסורה ואת שאין לה עדים מותרת לזו בנים ולזו אין בנים את שיש לה בנים מותרת ואת שאין לה בנים אסורה נתייבמו מתו יבמין אסורו' להינשא רבי לעזר אמר הואיל והותרו ליבמין הותרו לכל אדם:

גמרא שתי יבמות לזו בנים ועדים ולזו אין כלום זו ניתרת בבניה וזו ניתרת בעדיה. מה טעמא דרבי לעזר משום שאינה חשודה לקלקל צרתה כל עיקר. נישמעניה מן הדא האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים ובאתה ומת בעלי תינשא ותיטול כתובה וצרתה אסורה. וסברין מימר חשודה היא לקלקל את עצמה כדי שתקלקל צרתה ולית ר' לעזר פליג הוי לית טעמא [אלא דלא מקלקלא נפשה] ולא משום שאינה חשודה לקלקל צרתה כל עיקר. והש לומר שזא שילח לה גיטא ממדינת הים.

מסכת פלים מציצא פרק רביעי

א. כלי מתכות הבאות במדה, כגון: השדה, התבה, והמגדל, הבאין במדה - טמאין. פשוטי כלי מתכת, כגון: השלחן, והטבלא, והדלפקי של מתכת - טמאים. ושעורן בטפח. כלל אמרו! כלי מתכת המחסר חטיפה² - טמא. המחסר לטישה - טהור. דברי רבי עקיבה. וחכמים אומרים: כלי מתכות שנתרועעו, אם משמשין מעין מלאכתן ראשונה - טמאין. ואם לאו - טהורין. כיצד? דלי כדי למלאות בו לשתות. המיחם - כדי להחם בו לשתות. והקיתון - כדי לשמש בו את האורחין. ספל - כדי להדיח בו אחת מרגליו. נקבו קומקמין - כדי לקבל חמין. מיחם - כדי לקבל סלעים. הלפס - כדי לקבל קתונות. קתונות - כדי לקבל בו פרוטות. מדות היין והשמן - שעורן במשקין. ורבי אליעזר אומר: בפרוטות. נר - שעורו בשמן. ורבי אליעזר אומר: בפרוטות.

ב. מקל שעשה בראשו מסמר להיות תופס בו במקום הדיש - טמא. ואם בשביל שלא תהא הארץ אוכלתו - טהור. עשה בראשו להיות מכה בו - טמא. לנוי - טהור. רבי אלעזר בר צדוק אומר: דור אחד - טמא.

ושני דורין - טהור. פרגול³ שעשה בראשו מסמר להיות מכה בו - טמא. לנוי - טהור.

ג. מסרק⁴ שיש בו דרכן - הרי זה טמא. חולץ של נגר שהוא מוציא בו את המסמרים⁵ - טמא. מיניקת שעשאה לתחת הדלת, אף על פי שמשתמש בה - טהורה. היתה טמאה ועשאה לתחת הדלת - טמאה, עד שתטהר. ומאימתי טהרתה? בית שמאי אומרים: משחבל. ובית הלל אומרים: משחבר; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: בית שמאי אומרים: משחבל ויחבר. ובית הלל אומרים: משחבל או משחבר. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: קנתור של בנאי⁶ - טהור. שלא נעשה אלא לשמש עם הקרקע. כל כלי הסתת - טמאין. והערעין⁷ עמקם. רבי יהודה אומר: חוץ מן הערעין. האמה, והמחוק⁸ של מתכת - טמאין. והמצופין⁹ - טהורים. אפרומבין¹⁰ - טהורה. עשה בה שלשלת - טמאה. שלשלת שעשאה אפרומבין - טמאה, מפני שהוא ככלונס¹¹. שלשה דברים בסוס: השיר, והפרומבין, והכלונס. הכלונס של סוס - טמא בפני עצמו. המשיחות והרצועות תפורות בו - חבור. וקשורות - אינן חבור. אנדרטין וחליות של צורה, וכל שאינו יוצא משום מטבע - הרי אלו טמאין. אנדרטין

6 'שכט ומטף של פרזל שבנאים הותכים בו את הכתל' (רבי עובדיה ברמנורא פלים יד, ג).
7 כלי של סתת שעמו הוא מושר את גושי העפר.
8 אמה שמונדיים בה, ומחק שמוחקים בה את ג'דש המדה.
9 הינו שעשויים מעץ ורק מצפים מתכת.
10 רסן של בהמה.
11 כלונס הוא רסן שעושים לסוס.

1 הדלפקי - כלי עץ שמימין בו צלוחיות ואשישות ואוכלין ומשקין, וממנו כשנוטלין ומימימין על השלחן (רבי עובדיה ברמנורא פלים כב, א).
2 כ'לשון 'חטיבה' הינו שלא מעבד ולא חקוק עליו כלום.
3 שוט של מלקות.
4 ה'חסדי הוד' גורם "מעדר".
5 לנגר יש מכשיר כעין כלי שהוא משתמש בו כדי לחלץ ולהוציא את המסמרים מהנפרים.

שְׁעֵשְׂאָה בתוך הבית. אם לנוי - טהור. ואם בשביל שיהא נותן עליו את הכוס והקערה - טמא. מפני שהוא כדלופקין. שלשלת נר - חבור על המסרק. אין שם מסרק - חבור על הטבעת. שלשלת דלי גדול ארבעה טפחים, ושל קטן ושל עולי רגלים - עשרה. קשר בו חבל או משיחה, בין מלמעלה ובין מלמטה, אפלו מאה אמה - כלו חבור.

ד. מגרה שעשה שניה לחור הדלת, אף על פי שמשתמש בה - טהורה. היתה טמאה ועשה לחורה דלת - טמאה עד שיקבענה במסמר. הפכה בין מלמעלה ובין מלמטה ובין מן הצדדין - טהורים. פסוי קביא ומיחס, פסוי טני ובית הדין - טמאין, ושאר כל הפסוין - טהורין.

ה. הטבעות המקבלות את הרצועות - הרי אלו טהורות, שאינן עשויות אלא לנוי. העשויות להכביד את הרצועות ושהרצועות תלויות בהן - טמאות. ברזל שתחת צואר בהמה ושעל גבי צואר בהמה - טמא. מסמר שהוא מחבר בו את הגלגל שלא ישמט - טמאה. ורבן שמעון בן גמליאל מטהר, בזה מודה רבי יהודה לחכמים בכסוי טני של מתכת שעשה בו מראה, נשבר ובטל מתשמישו - טהור. וחכמים אומרים: בין כך ובין כך טמא. מראה שנטשטשה, אם משמשת מעין מלאכתה ראשונה - טמאה. אם לאו - טהורה. נשברה, אם מראה רוב הפנים - טמאה. ואם לאו - טהורה.

ו. רבי אליעזר אומר: כלי מתכת שנטמא, ונשבר, והתיכו - מזה עליו בו ביום, ושונה עליו ברביעי, ונטמא, והזה עליו ונשבר והתיכו - שונה ומזה עליו בו ביום. רבי יהושע אומר: אין הזאה פחות משלישי ושביעי. רבי נתן אומר, רבי אליעזר אומר: כלי מתכת שנטמא ונשבר והתיכו, מזה עליו בו ביום, נשבר והתיכו, ישנה עליו בו ביום; רבי יהושע אומר: אין הזאה פחות משלישי ושביעי.

ז. מפתח של רכובה שנשבר מתוך רכובתו. רבי מאיר מטמא, ורבי יהודה מטהר. ורבן שמעון בן גמליאל אומר: חלוף הדברים. מסננת של חרדל שנחלקה לארכה - טהורה. לרחבה, אם משמשת מעין מלאכתה ראשונה - טמאה. ואם לאו - טהורה. אמר רבי אלעזר ברבי צדוק: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על מסננת של חרדל שנפרצו בה שלשה נקבין מלמטה, זה בצד זה שהיא טהורה, על מה נחלקו? על שנים, שבית שמאי מטמאין ובית הלל מטהרין. קיתון שהוא עתיד לטפח על פיו ולעשותו כצינור - טהור, עד שיטפח את פיו.

מסכת פלים מציעא פרק חמישי

א. כלי גללים וכלי אבנים וכלי אדמה הבאין במדה, רבי מאיר אומר: הרי הן ככלים. וחכמים אומרים: הרי הן כאהלין. רבי נחמיה אומר: קפות גדולות וסוגין הגדולים שיש להן שולים, והן מחזיקין ארבעים סאין בלח שהם כורים ביבש - הרי אלו טמאים, אף על פי שאין מטלטלין במלואו - מטלטלין במשתייר בהן. וכמה הן? אמה על אמה ברום שלש אמות שהן ישנן שש מאות ארבעים ושמונה טפח, ראיה לדבר ממדת השלחן. רבי יוסי אומר: בים שעשה שלמה הוא אומר (דברי הימים ב ד, ה): "מחזיק בתים שלשת אלפים יכיל". במקום אחר הוא אומר (מלכים א ז, כו): "אלפים בת יכיל", אי אפשר לומר 'אלפים' שכבר נאמר 'שלשת אלפים', ואי אפשר לומר 'שלשת אלפים' שכבר נאמר 'אלפים', אמור מעתה: אלפים בלח שהם שלשת אלפים ביבש. החזיונות שבטורקלין שבעלי בתים אוכלין עליהן שחלקין כצפרן - טמאין, מפני שהן כטבילא. ומעשה בבעל הבית אחד שהיו לו נצרים בתוך ביתו, והיו שואלין אותו לבית האבל ולבית המשתה, ובא מעשה לפני חכמים וטמאום.

ב. מפני מה ארכות של נחתומין טמאות? מפני שהן מיוחדין לכלי. של בעלי בתים - טהורות עד שיחדום לכלי. רבי שמעון

אומר: מפני מה סרוד של נחתומין הפרוך טמא? מפני שהוא קורץ עליו, ומביא מקרצות לתנור. ושל בעלי בתים, אם התקינו להיות קורץ ומוליך עליו מקרצות לתנור - טמא.

ג. סרוד של צפירה אם יש לו גפים - טמא. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אף על פי שאין לו גפים - טמא. ומפני מה יש נפה של סלתין - טמא? מפני שהוא מחזירו לכלי. ושל בעלי בתים - טהור, עד שיחזירוהו לכלי. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: אף של סלתין - טהור, עד שיחזירוהו לכלי. רבי יהודה אומר: של גדלת טמא מושב, מפני שהבנות יושבות בתוכו וגודלות.

ד. כל התלוין הנקובין - חבור ורבי יוחנן בן גורי אמר: אף הסדקין, מוסף עליהן תלוי זיגי וסופיני¹² מפני שהן מסייעין בשעת מלאכה. תלוי בית הלגינין ובית הכוסות התפור - טמא. קשור וענוב - טהור. רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: כל התלוין טמאים, לא טהרו אלא תלוי נפה וכברה של בעל הבית, אלא בזמן שהוא שני ראשין מצד אחד. כל הבורכות - טהורין. בורף המחרשה - טמאה. וכל החתיכות - טמאות. וחתיכה אלתות - טהורה.

ה. כל הנבלין - טהורין. ונבלי השירה - טמאין.

ו. כל המשקין - טמאין. ומשקה בית מטבחיא - טהורין. ואלו הן משקה בית מטבחיא: הדם, המים, היין והשמן. נטמאו בפנים אף על פי שיצאו לחוץ - טהורים. נטמאו בחוץ ונכנסו בפנים - טמאים.

ז. ספר עזרה שיצא לחוץ - מטמא את הידים. ולא ספר עזרה בלבד אמרו, אלא אפלו נביאים וחמשים. וספר אחר שנכנס לשם - מטמא את הידים. מטפחות בני לוי - טהורות. כיוצא בו בעל הבית שעשה מטפחות לחפות בהן כתלים ועמודין - טהורים. מלבני בני לוי - טהורין. כיוצא בו, בעל הבית שעשה מלבן להיות נותנו ממטה למטה, ומאבוס לאבוס - טהור. יחדו למטה אחת; רבי מאיר ורבי יהודה מטמאין, רבי יוסי ורבי שמעון מטהרין, שאינו עושה מלאכה בגופו.

ח. רבי יהודה אומר: מרכוף¹³ של זמר - טהור, שלא נעשה אלא לשמש עם הקרקע. עשה בראשו מסמר להיות תופס בו ממקום הדיש - טהור. ורבי יוסי ברבי יהודה אומר: מצודת העכברים שיש בה בית קבול - טמאה. הקוד¹⁴, והקערה, האנטיל¹⁵, והתמחוי שנחלקו, אף על פי שמקבלין על דופנותיהן כאלפסין - טהורין. הכסא, והספסל, והקתדרא, והעריסה, שנתפרקו - טהורין. מטה שנתפרקה - כל אבר ואבר טמא בפני עצמו. מודים חכמים לרבי מאיר, שאין חבלים חבור לטמאה עד שייסרג בה שלשה בתים לכל רוח.

ט. עריסה, מאימתי מקבלת טמאה? משתגמר מלאכתה, ואם עתיד לעשות לה עגלה - עד שיעשה לה עגלה. בית הלגינין ובית הכוסות של תמרה שחיסם וקינב מבחוץ, שאף על פי שלא קנב מבפנים -

¹⁴ מיון קערה. (כמו) קוד הנבלי במשניות פלים טז.

(א).

¹⁵ נטלה שננטלים עמה את הידים.

¹² מיני כלי זין.

¹³ כלי זמר גדול, ומחמת כבדו, כשהוא מנגן מניח אותו על הפרקע ומנגן (באור הגר"א)

מִסְכַּת כְּלִים מְצִיעָא פְּרָק שִׁישִׁי

א. כְּלֵי עוֹר, מֵאִימְתֵי מְקַבְּלִין טְמָאָה? הַסַּנְדֵּל מְשִׁימְעָא²¹, וְהַמְנַעַל מְשִׁיגוּב מֵעַל הָאִימוּס²². וְאִם עֲתִיד לְכַרְכֵּב עַד שִׁיכְרַכֵּב, וְלִשְׂרֻטָּט עַד שִׁישְׂרֻטָּט²³. אִיִּסקוּרְטִיא²⁴ – מְשִׁישֻׁטָּף. וְקִטְבְּלִיא²⁵ – מְשִׁירְטָב. עוֹר הָעֵרִיסָה²⁶ שֶׁהוּא עֲתִיד לַעֲשׂוֹת לָהּ טִיבוּר – טְהוֹר, עַד שִׁיעֲשֶׂה לּוֹ טִיבוּר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּכָר – אֵין פְּחוֹת מִחֻמְשָׁה. וּבְכַסָּת – אֵין פְּחוֹת מִשְׁלֶשָׁה. כְּלֵי עֶצֶם, מֵאִימְתֵי מְקַבְּלִין טְמָאָה? מִשְׁתַּגְּמֵר מִלְּאֲכָתָהּ. מְחַסְרִים כְּסוּיִן – טְמֵאִין. שׁוֹפָר – טְהוֹר. חֲתָכוֹ לְקַבֵּל – טְמֵא. הַקֶּרֶן שֶׁהוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ וּמְשַׁלִּיכָהּ – טְהוֹרָה. חֶשֶׁב עֲלֶיהָ – מְקַבְּלַת טְמָאָה מִכָּאן וְלִהְבָּא. חוֹתֵל שֶׁל תְּמָרָה שֶׁהוּא עֲתִיד לְאָכוֹל הַתְּמָרָה וְלִזְרְקוֹ – טְהוֹר. חֶשֶׁב לְהַכְנִיס וְלְהוֹצִיא בּוֹ מִן הַבַּיִת וּמִן הַשָּׂדֶה – טְמֵא.

ב. כָּל הַכְּלִים²⁷ הַנִּתְפָּרִים בְּמַחַט, כְּגוֹן הַכִּיס וְאֲנָפִילִיא²⁸ – אֵין מְקַבְּלִין טְמָאָה, עַד שֶׁתַּגְּמֵר מִלְּאֲכָתָן, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּכִיס עַד כְּדֵי לְקַבֵּל פְּרוּטָה, וְאֲנָפִילִיא כְּדֵי לְקַבֵּל אֶת הַבְּקָעָת. כָּל הַכְּלִים הַנֶּאֱרָגִין עַל גְּבִי

טְמֵא, שְׁכָן מְקִימִין. הַקְּנוֹנִין הַקְּטַנִּים¹⁶ וְכֵן הַקְּלָתוֹת¹⁷, מְשִׁיחֶסוּם וּיְקַנְבּוּ. הַקְּנוֹנִין הַגְּדוֹלִים, וְהַסּוּגִין הַגְּדוֹלִים¹⁸ – מְשִׁיעֲשֶׂה שְׁנֵי דוּרִין לְרַחֵב שְׁלֵהֶן¹⁹, חוּץ מִזֶּה שֶׁעַל גְּבֵי הָאָרֶיג. יֵם נֶפֶה וּבְכֶרֶה, וְכַף שֶׁל מֵאוּזִים – מְשִׁיעֲשֶׂה דוֹר אַחַד לְרַחֵב שְׁלֵהֶן, חוּץ מִזֶּה שֶׁעַל גְּבֵי הָאָרֶיג. הַקֶּפֶה, מְשִׁיעֲשֶׂה שְׁתֵּי צְפִירוֹת לְרַחֵב שְׁלֵהּ חוּץ מִזֶּה שֶׁעַל גְּבֵי הָאָרֶיג. הָעֶרְק מְשִׁיעֲשֶׂה בָּהּ צְפִירָה אַחַת חוּץ מִזֶּה שֶׁעַל גְּבֵי הָאָרֶיג. הַסַּלִּין שֶׁל גְּמָלִים, הַתִּירֵן – טְהוֹרִים. קֶשֶׁן – טְמֵאִין, טְמֵאִין וּמְטַהְרִין אֶפְלוֹ עֲשָׂרָה פְּעָמִים בְּיוֹם. כְּלֵי נֶצְרִים שֶׁלֹּא קָבְדוּ וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן עֲרָאִי – טְמֵאִין. הֵיחָ עֲתִיד לְחַסֵּם וּלְקַנְבּוֹ, אִף עַל פִּי שֶׁהוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן עֲרָאִי – טְהוֹרִים. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַעֲרִים. וְאִם הָעֲרִים – הָרִי אֵלוֹ טְמֵאִין.

י. חֲמֵר בְּכָלֵי פְּפִיר²⁰ מְכָלֵי נֶצְרִין, שְׁכָלֵי נֶצְרִין אֵין מְקַבְּלִין טְמָאָה אֶלָּא מִשְׁתַּגְּמֵר מִלְּאֲכָתָן. וְכָלֵי פְּפִיר, כִּיּוֹן שֶׁנִּעֲשֶׂה דוֹר אַחַד עַל גְּבֵי הָרַחֵב שְׁלֵהֶן – טְמֵאִין.

¹⁶ כְּעִין קְעֵרוֹת קְמַנּוֹת שֶׁנִּקְלָעוֹת מֵעֲרֶכֶה רַבָּה וְדָקָה (תְּפִאָרַת יִשְׂרָאֵל כְּלִים טו, ג).

¹⁷ קְפוֹת קְמַנּוֹת (רַבִּי עוֹבְדָה בְּרַטְנוֹרָא). וַיֵּשׁ מְפָרְשִׁים מוֹצְנַפֵּת שֶׁל נָשִׁים (תְּפִאָרַת יִשְׂרָאֵל).

כֶּלֶם קְלוּעוֹת כְּנֹל.

¹⁸ קְפוֹת גְּדוֹלוֹת.

¹⁹ לְאַחַר שֶׁאָרְגוּ שׁוּלֵי הַקֶּפֶה, אוֹרְגִים כְּסִיבוֹתֶיהָ עֵגוּלִים כְּפִי מַה שֶׁרוֹצֵה שֶׁתִּהְיֶה רַחְבָּה בְּדַפְנוֹתֶיהָ בְּגִבְהָהּ, וְאוֹתָן עֵגוּלִים שֶׁל דְּפָנוֹת קְרוּיִין דוּרִים.

²⁰ מִיּוֹן זְמוּרוֹת וְעוֹשִׂים מִהֶם סִלִּים.

²¹ כְּשִׁינְקָמַט, הֵינּוּ מִשְׁתַּתְּחִיל לְהַתְקַמֵּט צִוּרַת הַסַּנְדֵּל.

²² שְׁיַנִּיחַ לְיָבֵשׁ עַל הַדְּפּוּס שֶׁל סַנְדֵּל.

²³ אֵלּוֹ הֵם הַצִּיּוּרִים וְהַשְּׂרָטוּמִים שְׁעוֹשִׂים לְנִעְלָמִים.

וְעַד שֶׁאֵין עוֹשֶׂה זֹאת – אֵינוֹ גָּמֵר מִלְּאֲכָהּ.

²⁴ בְּגָד שֶׁל עוֹר שֶׁלּוֹבֵשׁ הַסַּנְדֵּל בְּשַׁעַת מִלְּאֲכָהּ.

²⁵ עוֹר שֶׁמְפָנִיחִים עָלָיו הַשְּׁלֵחָן.

²⁶ הַתִּיכַת עוֹר נְתוּנָה תַּחַת עֵרִיסָה שֶׁמְעַמִּידִין

עָלֶיהָ אֶת הַרְגֵל, לְהַנִּיד אֶת הָעֵרִיסָה.

²⁷ הֵינּוּ הַבְּגָדִים.

²⁸ הוּא כִּיס גְּדוֹל הַעֲשׂוּי לְקַבֵּל בְּקָעַת כְּשִׁנְיֻשָּׂאִים

אוֹתָהּ (בְּאוּר הַגֵּרָא).

מַחֲט, כְּגוֹן גְּרוֹתַי²⁹ וּמִצּוּדָה, כִּינּוּן שְׁעֵשֶׂה בֵּהֶן בֵּית קְבוּל מְלֹאכְתָן - טְמֵאִין. הַסֵּל וְהַפְחֵלֶךְ שֶׁל גְּמֵלִים³⁰, וּפּוֹפִירָאוֹת³¹ שְׁעֵשֶׂאן מִתְחַלְתָן מְקַבְּלֵי רְמוּנִין³² - טְמֵאִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: פּוֹפִירָאוֹת שְׂאִינָה יִכְוֶה לְנִטְל בְּגִפְלִים³³ וְלִצְאָת בִּפְתַח - טְהוֹרָה. חֶמֶת חֲדָשָׁה, אֵף עַל פִּי שְׁמַקְבֵּלֵת רְמוּנִין - טְהוֹרָה. תְּפִירָה וְנִקְרָעָה - שְׁעוֹרָה בְּרְמוּנִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: בְּפִקְעוּיּוֹת שֶׁל שְׁתֵּי - מֵאַרְבַּע בְּמִנָּה שֶׁהוּא אַרְבַּעִים בְּסֻלַּע. הַמְסַחֲסִיט³⁴ שֶׁל דָּלֶת - הִרִי זֶה טְמֵא, מִפְּנֵי שֶׁהוּא נוֹתֵן עֲלָיו עַד שֶׁלֹּא יִכְלֶה הָרָאוּשׁוֹן. נִתְפָּרַק הַתַּחֲתוֹן - טְמֵא. הַעֲלִיּוֹן - טְהוֹר. וְשַׁעוֹרוֹ בְּטַפָּח.

ג. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בֵּהֶן שֶׁלֹּשׁ מִדּוֹת מִשׁוּם רַבִּי עֲקִיבָה: הַעֲשׂוּי לְשֵׁמֶשׁ אֶת הָאָדָם כְּגוֹן הַסֵּלִם. אֶת הַכִּלִּים כְּגוֹן הַקּוֹלֵב, מְנוּרָה וְאַנְחוּתָא³⁵ - טְהוֹרִין. הַעֲשׂוּי לְשֵׁמֶשׁ אֶת הָאָדָם וְאֶת מִשְׁמֵשׁ אָדָם, כְּגוֹן הַשְּׁלֵחָן וְהַטְּבֵלָא וְהַדְּלָפְקִי - טְמֵאִין. בֵּית הַלְּגִינִין, וּבֵית הַכּוֹסוֹת שֶׁל עֵץ שֶׁנִּפְחַת אַחַת מֵהֶן - טְהוֹר וְאִין חֲבוּר לוֹ. נִפְחַת הַשְּׁנִי - טְהוֹר וְאִין חֲבוּר לוֹ. נִפְחַתוֹ שֶׁלִּשְׁתֵּן - כֶּלֶן טְהוֹרִין. אַרְבָּעָה סִלִּין שֶׁבְּמִרְחֵץ, שֶׁנִּפְחַת אַחַת מֵהֶן - טְהוֹר, וְאִין חֲבוּר לָהֶן. נִפְחַת הַשְּׁנִי - טְהוֹר, וְחֲבוּר לוֹ. נִפְחַתוֹ שְׁנַיִם מִצַּד אֶחָד, הֶרְחַב

³⁴ בְּרוּל שְׁעוּשִׁים תַּחַת הַדָּלֶת כְּדִי שֶׁלֹּא יוּזַק אֶת הַדָּלֶת בְּשִׁעָה שֶׁהוּא פּוֹתַחָה (גְּר"א, אָמֵנָם בְּבֵאוּרוֹ גְּרִים 'הַמְסַרְטו', אֶבֶל בַּהֲנָחוֹת לֹא הִיָּחָה).

³⁵ מִקּוּם שְׁמִנְיָחִים שָׁם כֵּלִים.

³⁶ הַסֵּפֶה אֲשֶׁר יוֹלִיכוּ בָּהּ הַנֶּבֶל אֶל הַשְּׁדוֹת (רַמְבַּ"ם).

³⁷ רְמוּנִים מִמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא 'בְּאֲדָן' וְהֵיוּ גְּדוּלִים בְּיוֹתֵר.

³⁸ כְּרַתִּי מִמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא גִבְעֵי, וְהוּא כְּפָל, וְשְׁנֵי הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלּוּ הֵיוּ שֶׁל פּוֹתֵימִים.

ג. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בֵּהֶן שֶׁלֹּשׁ מִדּוֹת מִשׁוּם רַבִּי עֲקִיבָה: הַעֲשׂוּי לְשֵׁמֶשׁ אֶת הָאָדָם כְּגוֹן הַסֵּלִם. אֶת הַכִּלִּים כְּגוֹן הַקּוֹלֵב, מְנוּרָה וְאַנְחוּתָא³⁵ - טְהוֹרִין. הַעֲשׂוּי לְשֵׁמֶשׁ אֶת הָאָדָם וְאֶת מִשְׁמֵשׁ אָדָם, כְּגוֹן הַשְּׁלֵחָן וְהַטְּבֵלָא וְהַדְּלָפְקִי - טְמֵאִין. בֵּית הַלְּגִינִין, וּבֵית הַכּוֹסוֹת שֶׁל עֵץ שֶׁנִּפְחַת אַחַת מֵהֶן - טְהוֹר וְאִין חֲבוּר לוֹ. נִפְחַת הַשְּׁנִי - טְהוֹר וְאִין חֲבוּר לוֹ. נִפְחַתוֹ שֶׁלִּשְׁתֵּן - כֶּלֶן טְהוֹרִין. אַרְבָּעָה סִלִּין שֶׁבְּמִרְחֵץ, שֶׁנִּפְחַת אַחַת מֵהֶן - טְהוֹר, וְאִין חֲבוּר לָהֶן. נִפְחַת הַשְּׁנִי - טְהוֹר, וְחֲבוּר לוֹ. נִפְחַתוֹ שְׁנַיִם מִצַּד אֶחָד, הֶרְחַב

29 סֵל גְּדוֹל שְׁעוּשִׁים בּוֹ יִין מִגַּת לְבוּר (רִשִׁי גְּמִין נו:)- הִינּוּ מִסְנַנְתִּי.

³⁰ עֲשׂוּי כְּעִין מִכְּבֵר מַעֲשֵׂה רִשְׁתָּה, וְהַנִּקְבִּים שֶׁלֹּו רַחֲבִים (רַבִּי עוֹבְדִיָה בְּרַטְנִירָא כְּדִי, ט) -

³¹ אוֹרְג מִקְנִים שְׁתֵּי וְעַרְבִי.

³² שְׁעֵשֶׂה נִקְבִּים מִתְחַלָּה כְּדִי לְקַבֵּל רְמוּנִים -

טְמֵאִים, הֶאֱפִלוּ הִכִּי הָיוּ כְּלֵי (גְּר"א).

³³ הִינּוּ שְׂאִינָה חֲזָקָה, וְאִינָה יִכְוֶה לְהַנְטִיל עִם הַדְּפָנוֹת שֶׁלָּהּ (גְּר"א).

מששה טפחים באמה. זרת אמורה בתורה – חצי אמה של ששה טפחים. אמה בינונית – זה אמה של ששה טפחים.

ה. רבי מאיר אומר: כל המדות שאמרו חכמים בכרם, כגון חרבן הכרם³⁹, ומחול הכרם⁴⁰, ופסקי ערים⁴¹, ומותר אפיפירות⁴² – כלן באמה של חמשה טפחים, חוץ ממזבח הזהב, והקרן, והסוכב, והיסוד, שהן באמות של ששה טפחים, שנאמר (יחזקאל מג, יג): "ואלה מדות המזבח באמות אמה אמה וטפח" – שיהיו למזבח שתי מדות. יכול יהו כלן באמה של חמשה טפחים? תלמוד לומר (שם): "באמות אמה אמה וטפח"? באמה שהיא יתרה על חברתה טפח.

מסכת כלים מציעא פרק שביעי

א. מלא תרוך רקב שאמרו, ישנו מקשרי אצבעותיו ולמעלה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: מלא חפניו. גוש מבית הפרס, וגוש מארץ העמים – שעורן כפיקה גדולה של סקאין, שהוא כחותם המרצופין, וישנו בצד העליון של מגופת החבית. הלחמיות, רבי טרפון אומר: עפר בית הפרס כדי לחפות בו עצם כשעורה. האגרוף שאמרו, רבי טרפון פושט ראשי אצבעותיו

³⁹ היא קרחת הכרם – שש עשרה אמה אם לא היו שם אלא חמש עשרה אמה וזרע שבע אמות לא קדש.

⁴⁰ איזה הוא מחול הכרם? בין כרם לגדר. אם אין שם שתיים עשרה אמה, לא יביא זרע לשם, היו שם שתיים עשרה אמה, נותנין לו עבודתו וזרע את המותר (משנה פלאים ד, ב).

⁴¹ ערים – שמסרגים קנים כמו עריפת, כדרך שמסרגים את המפות ומדלין עליה שריגי הגפנים (רע"ב פלאים ו, א). אילו הן פסקי ערים. ערים שהרב מאמצעו ונשתירו בו חמש גפנים

ומראה. רבי שמעון קופץ ראשי אצבעותיו ומראה. רבי יהודה מניח אצבעו על גודלו. כופל חזור ומודד. רבי יוסי אומר: ישנו כראש כרים⁴³ גדולים של צפורי. אחרים אמרו משמו: טפח ושליש טפח. וכך היו משערין עד שלא בא בן בטיח. מדות יין ושמן – שעורן כפיקה גדולה שלהן. ואי זו היא פיקה גדולה שלהן? הנכנס דרך פיהם. כמה דברים אמורים? מלמטה, אבל מן הצד – הרי אלו טמאים, מפני שהן מקבלים מן הנקב ולמטה. תחלתן אין מקבלים טמאה עד שינפח ויגום. ואם נגממו – שעורן כמה שהן. רבי שמעון אומר: נודות – שעורן במשקין.

ב. העושה כלים מן הגדל בים – טהורים. חבר להן מן הגדל בארץ כדרך חבורן לטמאה, אפלו מעור המצה, מן הניר. דבר שכליו מקבל טמאה, וכך כלי אבנים, וכלי גללים, וכלי אדמה – טהור. רבי יהודה אומר: כלי ים ראויין לטמאה אלא שטהורם התורה, לכשתמצא להם עלה – הן טמאים. העושה כלים מעצמות העופות – טהורין. חבר להן מן הגדל בארץ, אפלו חוט ואפלו משיחה, דבר המקבל טמאה – טמא, חוץ מכנף העז

מכאן והמש גפנים מכאן. אם יש שם שמונה אמות, לא יביא זרע לשם, שמונה אמות ועוד, נותנין לו כדי עבודתו, וזרע את המותר (משנה פלאים ו, א).

⁴² 'עצים או קנים ארוגים שתי וערב, ומדלים עליהם שריגי הגפנים ומשכיבים אותן כהן כשהן ארכות תרבה. ואם הדלה הנפון על מקצת האריג אסור לזרע תחת המותר ואף על פי שאין עליו זמורות, ואם זרע לא קדש' (רע"ב פלאים ו, ג).

⁴³ כבשים.

דְּבַר אַחַר, שְׁלֵא יְהוּ הֶרְמָאִין אֹמְרִין: 'אֵין חֲכָמִים בְּקִיאִין בְּמַעֲשֵׂיהֶן. מִפְּנֵי מַה תַּחֲתִית שֶׁל צוּרְפֵי זֵהָבִים טְמֵאָה? מִפְּנֵי שֶׁמְכַנְסִים לְתוֹכָהּ. גְּרוּטָאוֹת. וְשֶׁל נִפְחִין - הֲרִי זֹו טְהוּרָה. וְאִם הִתְקַיְנָה לִהְיוֹת מְכַנְסִים לְתוֹכָהּ גְּרוּטָאוֹת - הֲכֵל מוֹדִין שֶׁהִיא טְמֵאָה. מִשְׁחֹזֹת שֵׁישׁ בַּהּ בֵּית קַבּוּל שְׁמֹן, וּפְנֻקָס שֵׁישׁ בַּהּ בֵּית קַבּוּל שְׁעוּהָ - כְּלָן, אֵין טְמֵא אֶלֶּא הַמְשַׁמֵּשׂ אֶת הַצֶּרֶךְ. מִחֲצֵלֶת, מְאִימְתִי מִקְבֵּלֶת טְמֵאָה? מִשְׁיַחְסוּם וַיִּקְנַב. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: מִשְׁיַקְשֵׁר רֹאשֵׁי הַמַּעֲדָנִין שְׁלֵה. הִיוּ דְבָלוּלִין יוֹצֵאִין הֵימְנָה, כֹּל שֶׁלְצֶרֶךְ הַמַּעֲדָנִין - טְמֵאָה. כֹּל שְׁלֵא לְצֶרֶךְ הַמַּעֲדָנִין - טְהוּרָה. שְׁפוּפֶרֶת הַקֶּנֶה, מְאִימְתִי מִקְבֵּלֶת טְמֵאָה? מִשְׁיַחְסוּם וַיִּקְנַב. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: מִשְׁיּוֹצִיא אֶת הַכִּכִּי שֶׁבְתוֹכָהּ. הַקֶּרֶן, מְאִימְתִי מִקְבֵּלֶת טְמֵאָה? מִשְׁתַּגְמֵר מְלֹאכְתָּהּ. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר: מִשְׁיּוֹצִיא אֶת הַזֹּכֵר מִתּוֹכָהּ. הַקְרוּיָה⁴⁵, מְאִימְתִי מִקְבֵּלֶת טְמֵאָה? מִשְׁתַּגְמֵר מְלֹאכְתָּהּ. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר: מִשְׁיּוֹצִיא אֶת הַמַּעֲמִים מִתּוֹכָהּ. וְכֵלן שֶׁמְצָאָן חֲתוּכִין וּמְגַקְבִּין - טְמֵאִין. מְצָא גוֹלְמֵיהֶן - טְהוּרִין, בִּידוּעַ שְׁאִינֵן כְּלִים.

מסכת כלים מציעא פרק שמיני

א. שְׂדֵה שֶׁהַמְּגוּרוֹת שְׁלֵה מִבְּפָנִים - נִמְדָּדוֹת עִמָּה. וּמִבְּחוּץ - אֵין נִמְדָּדוֹת עִמָּה. אֲבָל מוֹרֵד אֶת הַחֵלֶל. וְרַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: מוֹרֵד מִקּוּמָה מִבְּפָנִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: לֹא נִחְלְקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל עַל עֵבִי הַרְגֵלִים, וְעַל עֵבִי הַלּוֹבְזִין שֶׁהֵן נִמְדָּדִין עִמָּה, עַל מַה נִּחְלְקוּ? עַל הַבִּינִים, שְׁבִית שְׁמַאי אֹמְרִים: אֵין נִמְדָּדִין. וּבֵית הֵלֵל אֹמְרִים: נִמְדָּדִין. מוֹכְנֵי - שׁוּמֵט וּמוֹרֵד. מַעֲקָה שְׁבַמְגָדֵל, וְהַקּוּפּוֹת, בְּזִמְן שֶׁהֵן קְבוּעִין - נִמְדָּדִין עִמָּה. וְשְׁאִין קְבוּעִין - אֵין

וּבִיצַת נַעֲמִית הַמְצַפָּה. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי: מִפְּנֵי מַה שָׁנָה כִּנְף הָעוֹז מִכָּל הַכְּנָפִים לְהַחֲמִיר? אֶלֶּא שֶׁכָּל הַכְּנָפִים הַמְקַבְּלוֹת - טְמֵאוֹת. וְשְׁאִין מְקַבְּלוֹת - טְהוּרוֹת. בִּיצַת תְּרוּנְגֵלֶת הַמְצַפָּה - טְמֵא, חוּץ מִכְּנָף הָעוֹז וּבִיצַת נַעֲמִית הַמְצַפָּה, לְפִי שְׁאִינוּ דְּבַר הַמַּעֲמִיד⁴⁴. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אֹמֵר מִשׁוּם רַבִּי מְאִיר: אֵף בִּיצַת תְּרוּנְגֵלֶת מְצַפָּה מִקְבֵּלֶת כֹּל שֶׁהוּא - טְמֵאָה, וְלֹא הַזֹּכֵרוֹ כִּנְף הָעוֹז וּבִיצַת הַנַּעֲמִית אֶלֶּא בַּהוּהָ.

ג. הָעוֹשֶׂה כְּלִים מִדְּבַר שֶׁהוּא שֶׁל מַעֲמִיד - טְמֵא. מִדְּבַר שְׁאִינוּ שֶׁל מַעֲמִיד - טְהוּר. הַלֶּפֶת, וְאַתְרוּג, וְדִלְעַת יִבְשָׁה שֶׁחֲקָקוּם תִּינוּקוֹת לְמוֹד בִּהֵן אֶת הָעֶפֶר, אוֹ שֶׁהִתְקִינֵן לְכַף מֵאֲזֵנִים - טְהוּרִין. הֵרִימוֹן, וְהָאֶלוֹן, וְהָאֲגוּז שֶׁחֲקָקוּם תִּינוּקוֹת לְמוֹד בִּהֵן אֶת הָעֶפֶר, אוֹ שֶׁהִתְקִינֵן לְכַף מֵאֲזֵנִים - טְמֵאוֹת. כֶּף שֶׁל לֶפֶת שֵׁישׁ בוֹ בֵּית קַבּוּל שֶׁל אָבֶר, כְּדָרְכוֹ מִלְמַטָּה - טְמֵא. שְׁלֵא כְּדָרְכוֹ מִלְמַעְלָה - טְהוּר. מִכְתֵּשׁ שֶׁל פְּחָמִי שֵׁישׁ בוֹ בֵּית קַבֵּלֶת אָבֶר - טְהוּר. כְּדָרְכוֹ מִלְמַעְלָה - טְמֵא. שְׁפוּפֶרֶת שֶׁחֲתָכָה, וְנָתַן בָּהּ הַמְזוּזָה, וְאַחַר כֶּךָ נָתַן בְּכַתֵּל, אֶפְלוֹ שְׁלֵא כְּדָרְךָ קַבֵּלֶתָהּ - טְמֵאָה. נָתַן בְּכַתֵּל וְאַחַר כֶּךָ נָתַן בָּהּ אֶת הַמְזוּזָה, כְּדָרְךָ קַבֵּלֶתָהּ - טְמֵאָה. שְׁלֵא כְּדָרְךָ קַבֵּלֶתָהּ - טְהוּרָה. קְבָעָה אֶפְלוֹ כְּדָרְךָ קַבֵּלֶתָהּ - טְהוּרָה.

ד. קֶנֶה מֵאֲזֵנִים וְהַמְּחוּק שֵׁישׁ בִּהֵן בֵּית קַבּוּל מִתְּכּוֹת, וְהָאֶסֶל שֵׁישׁ בוֹ בֵּית קַבּוּל מֵעוֹת, וְקֶנֶה עֵנִי שֵׁישׁ בוֹ בֵּית קַבּוּל מִים, וּמְקַל שֵׁישׁ בָּהּ בֵּית קַבּוּל מְזוּזָה וּמְרַגְלִיּוֹת כְּלוּ - אֵינוּ טְמֵא אֶלֶּא הַמְשַׁמֵּשׂ אֶת הַצֶּרֶךְ. וְעַל כֵּלָן אָמַר רַבִּין יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי: אוֹי לִי אִם אֹמֵר, אוֹי לִי אִם לֹא אֹמֵר. אִם אֹמֵר עַכְשָׁו - מְלַמֵּד אֲנִי אֶת הֶרְמָאִין לְרֵמוֹת, אִם לֹא אֹמֵר עַכְשָׁו - אֲנִי מוֹנֵעַ אֶת הַתְּלָמִיד, וּמְטַהֵר אֶת הַטְּמֵאוֹת.

⁴⁵ דִּלְעַת יִבְשָׁה שֶׁמְרוֹקְנִים אוֹתָהּ וּמְשַׁתְּמָשִׁים בָּהּ כְּעֵין דְּלִי רִיק.

⁴⁴ בְּנִסְחַ הַסְּפָרִים: "לְפִי שְׁאִינָהּ אֶלֶּא בְּמַעֲמִיד". לְפִי גֵרִיסַת הַגֵּרָא בַּבְּאוּר (וּבַהֲנָהוֹת שְׁתַּק).

פְּרוּשׁ, וְתַקַּף נִשְׁבֵּר וְלֹא חָשִׁיב כְּלִי.

נִמְדָדִין עִמָּה. הַדְפִין שֶׁל קִטְלִיקוֹ⁴⁶ - הָרִי אֵלּוּ טְהוּרִין. הַגְּשׁוּשִׁין שֶׁל קִטְלִיקוֹ⁴⁷, אֵף עַל פִּי שְׁמִפְקָדִין וּמִנְחִין בְּאַרְבַּע זְוִיּוֹת הַבַּיִת⁴⁸ - טְמֵאִין. אַרְבַּע רְגָלִים שְׁבָאֲרַבַּע זְוִיּוֹתֶיהָ, וְשָׂאָר הַרְגָלִים שֶׁלָּהּ - טְהוּרוֹת. חֲמוּר שְׁתַּחַת הַמֶּלֶכָן, וְהַסְּפָסָלִים שְׁתַּחַת הַרְגָלִים - טְהוּרִים. כְּפוֹתִים שְׁתַּחַת הַרְגָלִים⁴⁹, אֵף עַל פִּי שְׁחֻקָּיִם וּמִקְבְּלֵין - טְהוּרִים. וְאֵין בָּהֶן מִשׁוּם קְבוּל. מֶלֶכָן שֶׁל מִטָּה וְשֶׁל עֲרִיסָה, נִקְלִיטֵי הַמִּטָּה, וְלוֹוֹחִין שֶׁל סְקָבִים, וּכְרָעִים שֶׁל שְׁלַחַן, וַיַּד שֶׁל סִכִּין, בְּזִמְנֵן שֶׁהֵן קְבוּעִין - חֲבוּר לְטִמְאָה וְלַהֲזָאָה. נְטִלִין וְנִתְנִין - אֵינֵן חֲבוּר, לֹא לְטִמְאָה וְלֹא לַהֲזָאָה. מֶלֶכָן שֶׁל עֲרִיסָה שֶׁהוּא מְלַבֵּשׁ בְּפִיקוּת, וַיֵּשׁ לוֹ רְגָלִים - טְמֵא. מְסַדֵּג בְּחִבְלִין וְאֵין לוֹ רְגָלִים; רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יְהוּדָה מְטֵמְאִין, רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְטַהְרִין, שְׂאִינוּ עוֹשֶׂה מְלֹאכָה בְּגוּפוֹ.

ב. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים: מִטָּה שְׁגָדָה בַּהּ שְׁתֵּי לְשׁוֹנוֹת לוֹכְסָן אוֹ שְׁתֵּי כְרָעִים אֶלְכֹסָן, אוֹ שְׁגָדָה בָּהּ טֶפַח עַל טֶפַח אֶלְכֹסָן - טְהוּרָה. חֲזָרוּ אוֹמְרִים: גּוֹדֵד מִלְּמִטָּה וְעוֹלָה, עַד שֶׁיִּמְעַטְנָה פְּחוֹת מִטֶּפַח. מִטָּה שְׁעָשָׂה שְׁתֵּי לְשׁוֹנוֹת שֶׁלָּהּ מְרוּחִין⁵⁰ מְרוּחַ אַחַת - טְמֵאָה. עָשָׂה אֲרַבְעֵת מְרוּחִין, אוֹ שְׁנַטְלוּ שְׁנַיִם אֶלְכֹסָן - טְהוּרָה. נְטִלָה קְצָרָה וְשְׁתֵּי כְרָעִים - טְמֵאָה. מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּשִׁירֵי הַמִּטָּה לִישֵׁן עָלֶיהָ. וְאִם מִתְחַלָּה עֲשָׂאָה כֶּךָ - טְהוּרָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּאֲרוֹנוֹת. נְטִלָה אַרְכָּה וְשְׁתֵּי כְרָעִים; רַבִּי נַחֲמִיָּה מְטֵמְאָה, מִפְּנֵי

שְׁנוֹתָנָה בְּצַד הַמִּטָּה, אוֹ בְּצַד הָאֲבוּס וַיִּשֵׁן עָלֶיהָ; וְחֻכָּמִים מְטַהְרִין. מִטָּה שְׁפָרַשׁ מִמֶּנָּה אֲבָר אֶחָד וְנִתְּנָה בְּזוּיּוֹת, אֶחָד, וְהִחְלִיפוּ, וְכֵן בְּשֵׁנֵי, וְכֵן בְּשְׁלִישֵׁי, וְכֵן בְּרַבִּיעֵי, וְכֵן בְּחֻמִּישֵׁי, וְכֵן בְּשִׁשִּׁי, וְכֵן בְּשִׁבְעֵי - עֲדִין טְמֵאָה מְדֻרָּס. וְאִם הִחְלִיף אֶת הַשְּׂמִינִי - טְהוּרָה מִן הַמְדֻרָּס, אֲבָל טְמֵאָה מִגַּע מְדֻרָּס. חֲזָרוּ לְאַחֲרוֹן וְנִתְּנָה בְּזוּיּוֹת וְהִחְלִיפוּ, וְכֵן בְּשֵׁנֵי, וְכֵן בְּשְׁלִישֵׁי, וְכֵן בְּרַבִּיעֵי, וְכֵן בְּחֻמִּישֵׁי, וְכֵן בְּשִׁשִּׁי, וְכֵן בְּשִׁבְעֵי - עֲדִין טְמֵאָה מִגַּע מְדֻרָּס. וְאִם הִחְלִיף אֶת הַשְּׂמִינִי - טְהוּרָה. בְּמָה דְּכָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְנֵן שֶׁהִתְחִיל מִן הָאֲחֲרוֹן, אֲבָל אִם הִתְחִיל מִן הָרֵאשׁוֹן, אֵף עַל פִּי שְׁלֹא הִחְלִיף אֶת הַשְּׂמִינִי - טְהוּרָה.

ג. מִטָּה מְטֵמְאֵת חֲבִילָה וּמְטַהֶרֶת חֲבִילָה; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים: מְטֵמְאֵת אֲבָרִין וּמְטַהֶרֶת אֲבָרִין. כִּי־צַד? כְּרַע שְׁפָרַשׁ עִם הָאֲרָכָה וְעִם הַקְּצָרָה; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: חֲבוּר, וְאִם הִטְבִּילָהּ אֵינָה חוֹצֶצֶת. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים: אֵינָה חֲבוּר, וְאִם הִטְבִּילוּהָ - הָרִי זֶה חוֹצֶצֶת; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. רַבִּי אוֹמֵר: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֵין מִטָּה מְטַהֶרֶת אֶלָּא כְּשֶׁהִיא שְׁלֵמָה. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים: מְטֵמְאֵת וּמְטַהֶרֶת אֲבָרִים. מִטָּה שְׁנַחֲלָקָה לְשִׁמּוֹנָה טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִחֲזִירָה. קְבָעָה בְּמִסְמָר - טְהוּרָה.

⁴⁶ שֶׁהַרְגָלִים שֶׁל הַמִּטָּה עוֹמְדוֹת עֲלֶיהָם.

⁴⁷ לְפִי גִירְסַת תַּרְ"שׁ. וּבִנְסַחַת הַסְּפָרִים: מְלוּוֹחִין. וְהֵינּוּ שְׁעָשָׂה הַכְּלִי הַמִּטָּה הַמְסַנְגִים מְרוּחִים זֶה מִזֶּה יוֹתֵר מִהַצָּרָה, פִּינּוֹן שְׁלֹא עִשָׂה אֶלָּא שְׁנֵי לְשׁוֹנוֹת, עֲדִין רְאוּי לְתַשְׁמִישׁ, אֲבָל בְּאַרְבַּע - נִטְהָרוּ מִטְּמֵאָתָם.

⁴⁶ הִיתְדַת הַתְּחַתּוֹנוֹת בְּמִטָּה, הַבּוֹלְטוֹת כְּלָפִי מְעֵלָה מִהַמִּטָּה, וְלִפְיָכֶּה הֵן טְהוּרוֹת, שְׂאִינֵן נִצְרָכוֹת לְמִטָּה.

⁴⁷ דָּף מִנְּחָה עַל הַלְּשׁוֹנוֹת, בֵּין לְשׁוֹן לְלְשׁוֹן, וּמִקָּדָם הִיתְדַת הַנֶּזֶל יוֹצְאוֹת, וְהֵם חֲשׂוּבִים כְּלִי.

⁴⁸ הֵינּוּ שְׁתֵּן מִפְּרָדוֹת מִהַמִּטָּה, וְרַק מִנְּחֹת בְּצַדֵּי הַבַּיִת.

מִסְכַּת פְּלִים מְצִיעָא פְּרָק תְּשִׁיעִי

א. כְּלִיכָה שֶׁל חֵיטִין - טְמֵאָה טְמֵא מֵת. פֶּרֶשׁ הַיְמָנָה אֲבָר אֶחָד - טְמֵאָה. וּשְׁנֵי אֲבָרִים - טְהוּרָה. עֲרִיסָה שֶׁל בְּנוֹת - הָרִי זֹו טְמֵאָה טְמֵא מֵת. הֵיטָה מְשֻׁמֶשֶׁת יִשְׁכְּבָה וּשְׁכִיבָה - הָרִי זֹו טְמֵאָה מְדָרֵס. שְׂכוּרֵם עָלֶיהָ אֵת הַכְּלִים - הָרִי זֹו טְמֵאָה טְמֵא מֵת. הֵיטָה מְשֻׁמֶשֶׁת יִשְׁכְּבָה וּשְׁכִיבָה - הָרִי זֹו טְמֵאָה מְדָרֵס. מִטָּה שֶׁנִּפְתְּחוּ מַעֲיָן שְׁלָה וְאִין חֲבָלִים מִחֲבָרִין לָהּ, וְנִשְׁתַּיֵּר בָּהּ כְּדִי יִשְׁכְּבָה וּשְׁכִיבָה - הָרִי זֹו טְמֵאָה מְדָרֵס. הִיּוּ דְבָלוּלִין יוֹצֵאִין מִמֶּנָּה - הָרִי אֵלּוּ טְמֵאִין, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְחִזְרִין. הַחֲבַל הַיּוֹצֵא מִן הַמִּטָּה עַד חֻמְשָׁה טְפָחִים - טְהוּר. מִחֻמְשָׁה וְעַד עֶשְׂרֵה - טְמֵא. מְעַשְׂרֵה וּלְמַעְלָה - טְהוּר. עֶשְׂרֵה - כְּלִמְטָה הַיְמָנָה. חֻמְשָׁה - כְּלִמְעַלָּה הַיְמָנָה. הֵזָה עַל הַחֲבַל, בְּתוֹךְ עֶשְׂרֵה טְפָחִים - טְהוּרָה, וְכִשְׁהוּא מְטַבֵּיל אֵת הַמִּטָּה - צְרִיף לְהַטְבִּיל אֵת הַחֲבַל. מְעַשְׂרֵה טְפָחִים וּלְמַעְלָה - טְמֵאָה. וְכִשְׁהוּא מְטַבֵּיל אֵת הַמִּטָּה אִין צְרִיף לְהַטְבִּיל אֵת הַחֲבַל. כְּרַע שֶׁהִיא טְמֵאָה מְדָרֵס וְחִבְרָה לְמִטָּה - כְּלָה טְמֵאָה. וְכֵן בַּמִּזְרֵן וְכֵן בְּשֵׁן שֶׁל מַעְדָר.

ב. הַחֲבַל שֶׁהוּא מְסָרַג אֵת הַמִּטָּה, אֶפְלוּ מֵאָה אִמָּה - כָּלֵן חֲבוּר אֶחָד. קָשֶׁר בּוֹ חֲבַל אַחֵר, מִן הַקָּשֶׁר וּלְפָנָיִם - חֲבוּר, מִן הַקָּשֶׁר וְלַחוּץ - אִין חֲבוּר. הַכְּנִיסוּ לְתוֹךְ שְׁלֹשָׁה בְּתִים, אֶפְלוּ מֵאָה אִמָּה - כָּלוּ חֲבוּר אֶחָד. קָשֶׁר בּוֹ חֲבַל אַחֵר, מִן הַקָּשֶׁר וּלְפָנָיִם - חֲבוּר. מִן הַקָּשֶׁר וְלַחוּץ - אִינוּ חֲבוּר. אִמֵּר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב: בְּמָה דְבָרִים אִמּוּרִים? דֶּרֶךְ עֲלִיָּה, אֲבָל דֶּרֶךְ יְרִידָה, אֶפְלוּ קָשׁוּר בְּקָשׁוּר - כָּלוּ חֲבוּר אֶחָד. הַחוּט שֶׁהִשְׁחִילוּ לְמַחֲט, אֶפְלוּ קָשׁוּר מִשְׁנֵי צְדָדִין - הָרִי זֹה אִינוּ חֲבוּר. הַכְּנִיסוּ לְבָגָד - הַחוּט חֲבוּר לְבָגָד, וְאִין מַחֲט חֲבוּר לְחוּט. הַמְשִׁיחוּת וְהִרְצוּעוֹת שְׁבִמְטָפְחוֹת הַסְּפָרִים,

וְשִׁבְמְטָפְחוֹת הַתֵּינוּקוֹת, תְּפוּרוֹת - חֲבוּר. קְשׁוּרוֹת - אִין חֲבוּר. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: שְׁבִמְטָפְחוֹת הַסּוּרְג אֶפְלוּ קְשׁוּרוֹת הֵן חֲבוּר, מִפְּנֵי שְׁרוּצָה בְּקִימוֹ. הַמְשִׁיחוֹת וְהִרְצוּעוֹת שֶׁבִשְׂק וְהַקֶּפֶה, תְּפוּרוֹת - חֲבוּר. קְשׁוּרוֹת - אִין חֲבוּר. וְשִׁבְאֲזַי כְּלֵי חָרֶס, אֶפְלוּ תְּפוּרוֹת - אִין חֲבוּר, שְׁאִין חֲבוּר לְכֵלֵי חָרֶס. שִׁירִים שְׁבִכְרַעֵי מִטָּה, אוֹצִיין⁵¹ - חֲבוּר. רְפִיץ - אִין חֲבוּר, וְשִׁבְאֲזַי הַזָּב, אֶפְלוּ אוֹצִין - אִין חֲבוּר.

ג. זֶה חֲמֵר מְדָרֵס מִבְּזָב: מִזְרֵן שֶׁהוּא מְכַרְךָ בּוֹ אֵת הַמִּטָּה, וְהַכְּנִיסוּ לְבֵית שֶׁהֵמֵת בְּתוֹכוֹ, אִף עַל פִּי שְׁאִין בְּאֵהָל אֵלָא כָּל שֶׁהוּא - הַמִּטָּה טְמֵאָה, כְּכִלִּים הַנוֹגְעִין בָּמֵת. דָּרֵס עָלָיו הַזָּב, בְּתוֹךְ עֶשְׂרֵה טְפָחִים - הוּא טְמֵא וּמִטָּה טְמֵאָה, חוּץ לְעֶשְׂרֵה - הוּא טְהוּר, וּמִטָּה טְהוּרָה. מִזְרֵן שֶׁהוּא מְכַרְךָ בּוֹ אֵת הַמִּטָּה, וְנָגַע בְּהֵן הַמֵּת - טְמֵאִין טְמֵאת שְׁבַעֵה. נָגַע שְׁבַעֵה. פָּרְשׁוּ - טְמֵאִין טְמֵאת שְׁבַעֵה. נָגַע בְּהֵן הַשְּׂרֵץ - טְמֵאִין טְמֵאת עֶרֶב. פָּרְשׁוּ - טְמֵאִין טְמֵאת עֶרֶב. נָגַע בְּהֵן מִשְׁקִין - פּוֹסְלִין אֵת הַתְּרוּמָה. פָּרְשׁוּ פּוֹסְלִין אֵת הַתְּרוּמָה. זֶה הַכָּל: כָּל טְמֵאָה שְׁלֵא שְׁוָה מִטָּה לְמִזְרֵן, כְּגוֹן הַמֵּת וְהַשֶּׁק וְהַמְשַׁקֵּין - כָּלֵם חֲבוּר אֶחָד, אֶפְלוּ עַד מֵאָה אִמָּה. וְכֵל טְמֵאָה שְׁלֵא שְׁוָה מִטָּה לְמִזְרֵן, כְּגוֹן טְמֵאת הַזָּב וְהַזָּבָה, עַד עֶשְׂרֵה טְפָחִים - חֲבוּר לְטְמֵאָה, יִתֵּר עַל כֵּן - אִינוּ חֲבוּר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּר רַבִּי צְדוּק אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: עַד שְׁבַעֵה טְפָחִים.

מִסְכַּת פְּלִים מְצִיעָא פְּרָק עֲשִׂירִי

א. תְּבָה שֶׁהִיא מְלֵאָה פְּלִים, וְקָבַע לָהּ כֶּסֶי⁵² - טְמֵאָה. הֵיטָה רִיקְנִית וְקָבַע לָהּ כֶּסֶי - טְהוּרָה. לְמָה זֶה דוּמָה? לְחֵבֵית רִיקְנִית שֶׁהִיא מְלֵאָה רוּחַ, וְעֵשָׂה לָהּ מְגוּפָה, שֶׁהִיא טְהוּרָה. תְּבָה שֶׁהִיא טְמֵאָה טְמֵאת מֵת וְקָבַע

⁵² שְׁקָבַע הַכֶּסֶי לְכֵלֵי כְּמִסְמָרִים, אֶפְלוּ הַכֵּי

⁵¹ הַדּוּקִים.

טְמֵאָה, דְּכִיּוֹן דִּישׁ פְּלִים בְּתוֹכָהּ סוּפוּ לְפִתְחָהּ.

תּוֹסֶפֶת

הַשְּׁלֵם

הַקְרָקַע, וְהַבְּדִידִין – טְהוֹר, שְׂאִינו אֵלָא
יְשִׁיבַת שְׁל צַעַר.

לָה מְדָרְס – טְהוֹרָה מְכָלִל טְמֵאָה וּמְקַבֵּלַת
טְמֵאָה מִכָּאן וְלַהֲבָא. תְּבָה שְׁחֲצִיָּה פְתוּחַ
וְחֲצִיָּה נִעוּל – טְמֵאָה מְדָרְס וּטְמֵאָה טְמֵאָת
מֵת. נִפְתְּחָה מְלִמְעֵלָה – טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא
מְקַבֵּלַת מְלִמְטָה. נִפְתְּחָה מְלִמְטָה; רַבִּי
מְאִיר מְטַמֵּא מְדָרְס, וְחֻכְמִים מְטַהְרִין, מִפְּנֵי
שֶׁבְטִל הָעֵקֶר – בְּטִל הַטְּפֵלָה. חִמַּת שְׁנִפְתְּחָה
– הָרִי זֶה טְמֵאָה, שֶׁבִּתְחִלָּה מְשַׁמְשֵׁת יְשִׁיבָה
וְשֹׁכֵיבָה עִם מְלֹאכְתָּהּ, וְעַכְשֵׁיו מְשַׁמְשֵׁת
יְשִׁיבָה וְשֹׁכֵיבָה; דְּבַרִּי רַבִּי מְאִיר, וְחֻכְמִים
מְטַהְרִין, מִפְּנֵי שֶׁבְטִל הָעֵקֶר – בְּטִל הַטְּפֵלָה.
מוֹדִים חֻכְמִים לְרַבִּי מְאִיר בְּכַר וְכֶסֶת שֶׁל
עוֹר שְׁנִקְרָעוּ, שְׂאֵף עַל פִּי שְׂאִינָן מְקַבְּלִין אֶת
מָה שֶׁבִּתְחוּךְ שֶׁהֵן טְמֵאִין, וְאִין צָרִיךְ לוֹמַר
בְּכָרִים שֶׁל אֲרִיג וְשֶׁל שֶׁק שֶׁהֵם טְמֵאִין מִשׁוּם
אֲרִיג. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: תְּבַת הַבְּלִינִן שֶׁהִיא
גְבוּהָה עֲשֶׂרָה טְפָחִים, וַיֵּשׁ לָהּ לְזָבּוּ –
טְמֵאָה, שֶׁמִּתְחַלָּה לְכַף נִעֲשִׂית – לְהִיּוֹת עוֹלָה
וַיּוֹשֵׁב בְּרֵאשָׁה.

ב. תְּבָה שְׁנוֹתַנִּין עֲלֶיהָ שְׁמֵן בְּמִרְחָץ, טְמֵא
טְמֵא מֵת וְאִין טְמֵא מְדָרְס. הִבִּיא נֶסֶר וְקִבְעו
מְלֻזָּבוּ לְלֻזָּבוּ לְהִיּוֹת יוֹשֵׁב עֲלֶיהָ – טְמֵאָה
מְדָרְס, וְאִינו טְמֵא אֵלָא הַמְּשַׁמֵּשׁ אֶת הַצֶּרֶף.
אֲרַבְעָה לְוַחֲזִין שְׁבָאֲרַבַּע זְוִיּוֹתֶיהָ, אִם הָיוּ
רְחִיבוֹת טְפַח – טְמֵאוֹת. טְבֵלָא הָעֲלִיוֹנָה
שְׁמַרְצִים עֲלֶיהָ אֶת הַמַּעוֹת, אֵף עַל פִּי שֵׁישׁ
לָהּ לְזָבּוּ – טְהוֹרָה. הִבִּיא טְבֵלָא אַחֲרַת וְקִבַּע
לָהּ לְזָבּוּ לְהִיּוֹת יוֹשֵׁב עֲלֶיהָ – טְמֵאָה מְדָרְס.
וְאִינו טְמֵא אֵלָא הַמְּשַׁמֵּשׁ אֶת הַצֶּרֶף. סְרִיד
שֶׁל חִיטִּין⁵³, יֵשׁ לוֹ גְּפִים – טְמֵא אִין לוֹ גְּפִים
– טְהוֹר. הִבִּיא נֶסֶר וְקִבַּע מְלֻזָּבוּ לְלֻזָּבוּ
לְהִיּוֹת יוֹשֵׁב עֲלָיו – טְמֵא מְדָרְס. וְאִינו טְמֵא
אֵלָא הַמְּשַׁמֵּשׁ אֶת הַצֶּרֶף. שְׁלַחְנוֹת שְׁבִכְרִכִּין
שְׂאוּכֵל עֲלָיו, הִבִּיא נֶסֶר וְקִבַּע מְלֻזָּבוּ לְלֻזָּבוּ
לְהִיּוֹת יוֹשֵׁב עֲלָיו, אֵף עַל פִּי שֶׁקִּבְעוּן בְּמִסְמָר
– טְהוֹרִין. הִבִּיא כֶּסֶף וְקִבַּע לוֹ מְלֻזָּבוּ לְלֻזָּבוּ
לְהִיּוֹת יוֹשֵׁב עֲלָיו – טְמֵא, וְאִין טְמֵא אֵלָא
הַמְּשַׁמֵּשׁ אֶת הַצֶּרֶף. הַכּוֹסוֹת שֶׁבְּכֶמֶה – הָרִי
אֵלּוֹ טְהוֹרִין, שֶׁלֹּא נִעֲשׂוּ אֵלָא לְשֵׁמֶשׁ עִם

⁵³ כְּלִי שֵׁישׁ לְחִיטִּים שֶׁמְנִיחִים עֲלָיו כְּלִי תְּשֻׁמִּישָׁם.

<p>7</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>כג</p> <p>23</p>	<p>6:21 נץ החמה 9:13 סו"ז קר"ש - גר"א 10:11 סו"ז תפלה - גר"א 7:07 צה"כ לשיטת ר"ת ד בבלי: פסחים קו • ירושלמי: יבמות עה • תוספתא: כלים מציעא ז נ"ך: מלכים ב כג-כד • רמב"ם: גירושין י</p>
<p>8</p> <p>שני Monday</p>	<p>כד</p> <p>24</p>	<p>6:19 נץ החמה 9:12 סו"ז קר"ש - גר"א 10:10 סו"ז תפלה - גר"א 7:08 צה"כ לשיטת ר"ת ה בבלי: פסחים קז • ירושלמי: יבמות עו • תוספתא: כלים מציעא ה נ"ך: מלכים ב כה - ישעיה א • רמב"ם: גירושין יא</p>
<p>9</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>כה</p> <p>25</p>	<p>6:17 נץ החמה 9:11 סו"ז קר"ש - גר"א 10:10 סו"ז תפלה - גר"א 7:09 צה"כ לשיטת ר"ת ו בבלי: פסחים קח • ירושלמי: יבמות עז • תוספתא: כלים מציעא ו נ"ך: ישעיה ב ג • רמב"ם: גירושין יב</p>
<p>10</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>כו</p> <p>26</p>	<p>6:16 נץ החמה 9:10 סו"ז קר"ש - גר"א 10:09 סו"ז תפלה - גר"א 7:10 צה"כ לשיטת ר"ת ז בבלי: פסחים קט • ירושלמי: יבמות עח • תוספתא: כלים מציעא ז נ"ך: ישעיה ד ה • רמב"ם: גירושין יג</p>
<p>11</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>כז</p> <p>27</p>	<p>יום כפור קטן</p> <p>6:14 נץ החמה 9:09 סו"ז קר"ש - גר"א 10:08 סו"ז תפלה - גר"א 7:11 צה"כ לשיטת ר"ת ח בבלי: פסחים קי • ירושלמי: יבמות עט • תוספתא: כלים מציעא ח נ"ך: ישעיה וז • רמב"ם: יבום וחליצה א</p>
<p>12</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 5:42 הדלקת הנרות</p>	<p>כח</p> <p>28</p>	<p>6:13 נץ החמה 9:09 סו"ז קר"ש - גר"א 10:08 סו"ז תפלה - גר"א 7:12 צה"כ לשיטת ר"ת ט בבלי: פסחים קיא • ירושלמי: יבמות פ • תוספתא: כלים מציעא ט נ"ך: ישעיה ח ט • רמב"ם: יבום וחליצה ב</p>
<p>13</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 7:13 זמן מוצש"ק</p>	<p>כט</p> <p>29</p>	<p>Shabbos Hachodesh</p> <p>6:11 נץ החמה 9:08 סו"ז קר"ש - גר"א 10:07 סו"ז תפלה - גר"א 7:13 צה"כ לשיטת ר"ת י בבלי: פסחים קיב • ירושלמי: יבמות פא • תוספתא: כלים מציעא י נ"ך: ישעיה יא • רמב"ם: יבום וחליצה ג</p>

מברכים חודש ניסן המולד: שב"ק (היינט) נאכמיטאג 3 מינוט און 5 חלקים נאך 7

אפילו ווען א מענטש איז נישט פרייליך, דארף זיך כאטש מאכן אזוי ווי
ער איז פרייליך, און דאס וועט ברענגען אז ער וועט טאקע אמת'דיג ווערן
פרייליך.
(שיחות הר"ן סימן ע"ד)